

**Comhad Idirinstitiúideach:
2021/0050(COD)**

**SOC 687
EMPL 517
GENDER 122
ANTIDISCRIM 104
CODEC 1536
IA 187**

NÓTA

ó: Coiste na mBuanionadaithe (Cuid 1)

chuig: Comhairle EPSCO

Uimh. an doic. ón gCoim.: 6750/21 - COM(2021) 93 final

Ábhar: Togra le haghaidh TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE chun cur i bhfeidhm phrionsabal an phá chomhionann ar obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach idir fir agus mná a neartú trí shásraí trédhearcachta pá agus forfheidhmithe
- Cur chuige ginearálta

I. RÉAMHRÁ

Thíolaic an Coimisiún, a togra le haghaidh Treoir maidir le cur i bhfeidhm phrionsabal an phá chomhionann ar obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach idir fir agus mná a neartú trí shásraí trédhearcachta pá agus forfheidhmithe, an 4 Márta 2021, mar fhreagra ar an iarraidh ón gComhairle i mí an Mheithimh 2019 bearta nithiúla a fhorbairt chun trédhearcacht pá a mhéadú.

Is é is aidhm don Treoir:

- (i) na híoscheanglais a leagan síos maidir le cur i bhfeidhm phrionsabal an phá chomhionann ar obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach idir fir agus mná a neartú;

- (ii) deireadh a chur le hidirdhealú ar fhorais gnéis trí thrédhearcacht na gcóras pá a neartú, agus
- (iii) feabhas a chur ar fhorfheidhmiú na gceart agus na n-oibleagáidí a bhaineann le pá comhionann.

Chuir parlaimintí náisiúnta DK, ES, IT, PT agus SE tuairimí réasúnaithe isteach laistigh d'ocht seachtaine ón dáta ar tiolacadh an togra ón gCoimisiún, de réir Airteagal 6 de Phrótacal Uimh. 2 atá i gceangal leis an Conarthaí.

Is é Airteagal 157(3) CFAE an bunús dlí molta, ina gceanglaítear go ngníomhóidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach.

Ghlac Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa a thuairim ag an seisiún iomlánach a bhí aige an 9 Meitheamh 2021.

II. PLÉ FAOI UACHTARÁNACHT NA SLÓIVÉINE

Sa Chomhairle, rinneadh an togra a scrúdú sa Mheitheal um Cheisteanna Sóisialta, áit ar cuireadh sé théacs comhréitigh i láthair. Thionóil an Uachtaránacht ocht lá iomlána cruinnithe den mheitheal agus go leor plé déthaobhach d'fhonn teacht ar réitigh oiriúnacha chun aghaidh a thabhairt ar na ábhair inní a bhí ag na toscaireachtaí.

Na príomh-shaincheisteanna ar tugadh aghaidh orthu i gcomhlachtaí ullmhúcháin na Comhairle

1. Comhréireacht leis na córais náisiúnta agus cur isteach orthu

Le linn an phlé ar an measúnú tionchair, tugadh cuid mhór airde ar údar maith agus grinnmhíniú a thabhairt ar an togra chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair inní a bhaineann le comhréireacht na réiteach atá beartaithe. Chuir a lán toscaireachtaí in iúl go bhfuil an togra thar a bheith casta agus saintreorach. Leag siad béim ar an ngá atá le níos mó solúbthachta a bheith ann i ndáil le cur chun feidhme na Treorach. Chuir roinnt toscaireachtaí in iúl go raibh inní orthu go gcuirfeadh na hoibleagáidí atá beartaithe isteach ar a samhlacha de mhargadh an tsaothair agus ar ról na gcomhpháirtithe sóisialta sa mhéid a bhaineann leis sin.

Is é is aidhm do na réitigh atá beartaithe ag an Uachtaránacht an córas faireacháin ar chur chun feidhme na Treorach a shimpliú. Leasaíodh roinnt forálacha chun a shoiléiriú nár cheart don togra cur isteach ar shamhlacha náisiúnta de mhargadh an tsaothair. Cuirtear ról na gcomhpháirtithe sóisialta agus neamhspleáchas an idirphlé shóisialta san áireamh sa togra ón Uachtaránacht. Chomh maith leis sin, rinneadh cuid de phríomhchoincheapa an togra a shainmhíniú arís nó rinneadh iad a shoiléiriú a thuilleadh chun aghaidh a thabhairt ar aon amhras i ndáil leis an tuiscint ar an téarmaíocht agus chun cur i bhfeidhm aonfhoirmeach na Treorach a áirithiú.

2. *Méadú ar an ualach airgeadais agus riaracháin i gcás fostóirí, go háirithe fostóirí micrimhéide agus beagmhéide*

Cé go dtacaíonn siad le haidhm an togra, chuir roinnt toscaireachtaí in iúl go raibh inní orthu maidir leis an ualach riaracháin agus airgeadais a mheastar a bheidh ar fhostóirí agus na hoibleagáidí maidir le trédhearcacht pá á gcur chun feidhme acu. Bhí roinnt toscaireachtaí den tuairim gur cheart FBManna a dhíolmhú ó chuid de na hoibleagáidí. Chomh maith leis sin, bhain cuid de na hábhair inní le sonraí ar cheart d'fhostóirí a bhfuil 250 oibrí ar a laghad acu a chur ar fáil mar chuid den tuairisciú pá. Dar le toscaireachtaí áirithe go raibh na sonraí a bhí ag teastáil iomarcach. Ar an taobh eile, bhí cuid de na toscaireachtaí i bhfabhar an tairseach do thuairisciú éigeantach pá a íslíú ionas go n-áireofaí na cuideachtaí meánmhéide inti freisin.

Choinnigh an Uachtaránacht an tairseach de 250 oibrí sa togra comhréitigh chomh maith leis na sonraí atá ag teastáil don tuairisciú pá, agus meastar gur cothromaíocht mhaith é sin. Tugadh roinnt díolúintí isteach do fhostóirí micrimhéide agus beagmhéide, áfach. Go háirithe, tugtar soiléiriú sa togra ón Uachtaránacht ar na critéir atá le húsáid agus coincheap na hoibre comhionainne á fheidhmiú, rud ar cheart dó an cur i bhfeidhm a éascú.

3. *Na forálacha a bhaineann le cineálacha comhcheangailte idirdhealaithe.*

Cé go bhforáiltear sa togra do na fostóirí gan ach sonraí a bhaineann le hidirdhealú atá bunaithe ar inscne oibrithe a bhailiú, chuir roinnt toscaireachtaí inní in iúl maidir leis an bhforáil a bhaineann le hidirdhealú comhcheangailte ar bhonn inscne agus ar idirdhealú ar fhorais chosanta eile a chur san áireamh. D'ardaigh roinnt toscaireachtaí ceist maidir le hiarmhairtí doiléire a bheith ag gabháil le foráil mar sin.

Soiléirítear sa togra ón Uachtaránacht nach n-athraítear raon feidhme oibleagáidí an fhostóra i ndáil leis na bearta maidir le thrédhearcacht pá. Soiléirítear a thuilleadh gur cheart go bhféadfaí, i gcomhthéacs an idirdhealaithe pá ar bhonn inscne, a bheith in ann idirdhealú atá bunaithe ar fhorais chomhcheangailte a chur san áireamh freisin chun go mbeidh ar chumas na gcúirteanna nó an údaráis inniúil an aird chuí a thabhairt ar idirdhealú mar sin.

4. *Raon feidhme na Treorach, go háirithe maidir le hiarratasóirí ar fhostaíocht*

Chuir roinnt toscaireachtaí in iúl go bhfuil feidhm ag an togra maidir le hoibrithe agus nach gcumhdaítear iarratasóirí ar fhostaíocht leis, agus mar sin, go bhfuil amhras orthu faoin bhforáil lena bhforáiltear do thrédhearcacht pá sula gcuirtear tús le fostaíocht.

Soiléirítear sa togra ón Uachtaránacht, chun críoch thrédhearcacht an phá sula gcuirtear tús leis an bhfostaíocht, go mbeidh feidhm ag an Treoir maidir le hiarratasóirí ar fhostaíocht.

5. *Leigheasanna agus fhorfheidhmiú na gceart agus na n-oibleagáidí a bhaineann le prionsabal an phá chomhionann*

Chuir a lán toscaireachtaí in iúl go raibh inní orthu faoi na forálacha atá beartaithe maidir le leigheasanna agus sásraí forfheidhmithe maidir leis na cearta agus na hoibleagáidí a bhaineann le prionsabal an phá chomhionann. Bhí na toscaireachtaí den tuairim go raibh na forálacha ró-mhionsonraithe agus go gcuirfear isteach ar na córais náisiúnta bhreithiúnacha leo. Go háirithe, cuireadh in iúl go raibh inní mhór ann maidir le haistriú an dualgais chruthúnais, cruthúnas ar obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach, agus úsáid aon fhoinsé amháin agus an chomparadóir hipitéisigh i ndáil leis sin, tréimhsí teorann, costais dlíthiúla agus breithiúnacha agus smachtbhannaí.

Tugtar aghaidh sa togra ón Uachtaránacht ar an gcuid is mó de na hábhair inní a d'ardaigh na toscaireachtaí trí níos mó solúbthachta a thabhairt do na Ballstáit agus na príomheilimintí atá riachtanach d'fheidhmiú éifeachtach phrionsabal an phá chomhionann á gcoimeád ag an am céanna. I measc nithe eile, soiléirítear sa togra ón Uachtaránacht úsáid aon fhoinsé amháin agus an chomparadóir hipitéisigh nuair a bhíonn obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach á cruthú.

Agus na saincheisteanna a leagtar amach thuas á gcur san áireamh, tugtar ar aird sa téacs comhréitigh ón Uachtaránacht na samhlacha difriúla de mhargadh an tsaothair chomh maith le ról na gcomhpháirtithe sóisialta. Áirítear ann na díolúintí agus na maoluithe do fhostóirí micrimhéide agus beagmhéide chun tionchar airgeadais agus riaracháin na bhforálacha sonracha a íoslaghdú. Anuas air sin, tugtar níos mó solúbthachta do na Ballstáit a mhéid a bhaineann le forfheidhmiú an togra.

Leagtar amach thíos na príomheilimintí a tugadh isteach le hais an togra ón gCoimisiún:

- A mhéid a bhaineann le raon feidhme na Treorach, thug an Uachtaránacht athruithe isteach d'fhonn iarratasóirí ar fhostaíocht a áireamh sa raon feidhme chun críocha na mbeart maidir le trédhearcacht pá sular cuireadh tús leis an bhfostaíocht.
- D'fhonn feabhas a chur ar fheidhmiú aonfhoirmeach na bpríomhchoincheapa agus ar an tuiscint orthu, bheartaigh an Uachtaránacht sainmhínithe ar 'prionsabal an phá chomhionann', 'comhlacht rialúcháin', 'ionadaithe na n-oibrithe', 'fostóirí micrimhéide', agus 'fostóirí beagmhéide' a chur isteach in Airteagal 2.
- A mhéid a bhaineann le hidirdhealú comhcheangailte, soiléirítear sa togra ón Uachtaránacht go dtugtar aird sa Treoir seo ar aon chás ina n-eascraíonn míbhuntáiste as idirdhealú trasnach, ach ní chuirtear oibleagáidí breise ar fhostóirí, leis sin, sonraí a bhaineann le forais chosanta eile, nach forais inscne iad, a bhailiú.

- A mhéid a bhaineann leis na critéir ba cheart a chur san áireamh agus meastóireacht á déanamh ar na cúraimí a dhéantar in eagraíocht, d'fhonn coincheap na hoibre ar luach comhionann a chur i bhfeidhm, tá tacar de cheithre chritéar beartaithe ag an Uachtaránacht lena n-úsáid (scileanna, iarracht, freagracht agus dálaí oibre), agus iad bunaithe ar Threoirlínte de chuid an Aontais Eorpaigh arb ann dóibh cheana.
- Agus é mar aidhm an t-ualach riaracháin do fhostóirí micrimhéide agus beagmhéide a laghdú, tugadh féidearthacht díolúintí isteach dóibh sin sa chomhréiteach ón Uachtaránacht, ag féachaint do chuid de na hoibleagáidí a bhaineann le trédhearcacht pá.
- Maidir le hábhair inní a bhaineann leis an idirphlé sóisialta agus le ról na gcomhpháirtithe sóisialta, tá leasuithe beartaithe ag an Uachtaránacht ar roinnt forálacha lena gceadaítear solúbthacht bunaithe ar an dlí náisiúnta nó ar chleachtas agus na samhlacha difriúla de mhargadh an tsaothair á gcur san áireamh.
- I ndáil leis na forálacha maidir le leigheasanna agus forfheidhmiú phrionsabail an phá chomhionainn, tugtar an aird chuí sa togra comhréitigh ón Uachtaránacht ar ábhair inní na dtoscaireachtaí i dtaca leis na córais náisiúnta bhreithiúnacha dhifriúla. Tugadh roinnt athruithe isteach chun níos mó solúbthachta a cheadú do na Ballstáit i ndáil leis na rialacha maidir le haistriú an dualgais chruthúnais, tréimhsí teorann, costais dhlíthiúla agus bhreithiúnacha agus smachtbhannaí.
- Go háirithe, chun an inní atá ar roinnt toscaireachtaí a mhaolú maidir le “comparadóir hipitéiseach” a úsáid i ndlíthíocht saothair, shoiléirigh an Uachtaránacht an coincheap agus na cásanna inar cheart comparadóir mar sin a úsáid. Is é is aidhm freisin don togra comhréitigh ón Uachtaránacht gan teorainn a chur leis an measúnú ar cibé acu is féidir nó nach féidir cás oibrí a chur i gcomparáid le cásanna ina n-oibríonn oibrithe baineanna agus fireanna don fhostóir céanna, déantar an fhéidearthacht sin a leathnú go dtí aon fhoinsé amháin lena mbunaítear na dálaí pá;
- A mhéid a bhaineann le faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme phrionsabal an phá chomhionainn, rinne an Uachtaránacht an togra tosaigh a mhodhnú, chun solúbthacht leordhóthanach a áirithiú do na Ballstáit.

San Iarscríbhinn, léirítear na hathruithe le hais an togra ón gCoimisiún, a leagtar amach in 6750/21, le cló **trom** agus léirítear téacs a scriosadh le [...].

In Coreper an 1 Nollaig 2021, thacaigh formhór na dtoscaireachtaí leis an obair atá déanta ag an Uachtaránacht agus chomhaontaigh siad gur bonn láidir é an téacs comhréitigh don chaibidlíocht a dhéanfar amach anseo le Parlaimint na hEorpa. Ba chúis aiféala do roinnt toscaireachtaí nach ndearnadh tuilleadh plé ar an téacs ar an leibhéal teicniúil. Cé nach raibh cuid de na toscaireachtaí fós in ann a bhforchoimeádais ghrinnscrúdaithe ghinearálta a tharraingt siar, chomhaontaigh a bhformhór go bhfuil an téacs forbartha a dhóthain lena chur ar aghaidh chuig Comhairle EPSCO d'fhonn teacht ar chur chuige ginearálta.

Na forchoimeádais atá fágtha

Forchoimeádais ghrinnscrúdaithe ghinearálta: AT, DE, HU, IE, RO, SE, SK, FI.

Forchoimeádas ghrinnscrúdaithe pharlaiminteacha: EE.

III. CONCLÚID

Iarrtar ar an gComhairle (EPSCO) teacht ar chur chuige ginearálta maidir leis an téacs mar a leagtar amach san iarscríbhinn a ghabhann leis an nóta seo é agus sainordú a thabhairt don Uachtaránacht dul i mbun caibidlíochta le hionadaithe Pharlaimint na hEorpa maidir leis an gcomhad seo.

Togra le haghaidh

TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

**chun cur i bhfeidhm phrionsabal an phá chomhionann ar obair chomhionann nó obair ar
comhionann a luach idir fir agus mná a neartú trí shásraí trédhearcachta pá agus
forfheidhmithe**

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 157(3)
de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa¹,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) In Airteagal 2 agus 3(3) den Chonradh ar an Aontas Eorpach cumhdaítear an ceart chun comhionannais idir mná agus fir mar cheann de luachanna bunúsacha agus de chúraimí an Aontais.
- (2) In Airteagal 8 agus 10 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh ('CFAE') foráiltear go mbeidh sé d'aidhm ag an Aontas neamhionannais idir fir agus mná a dhíchur, comhionannas idir fir agus mná a chur chun cinn agus idirdhealú bunaithe ar inscne ina chuid gníomhaíochtaí uile a chomhrac.

¹ IO C , lch.

- (3) In Airteagal 157(1) de CFAE, ceanglaítear ar gach Ballstát cur chun feidhme phrionsabal an phá chomhionainn as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach d'oibrithe fireanna agus d'oibrithe baineanna (**dá ngairtear prionsabal an phá chomhionainn anseo feasta**).
- (4) In Airteagal 23 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, foráiltear nach mór an comhionannas idir mná agus fir a áirithiú i ngach réimse, lena n-áirítear fostaíocht, obair agus pá.
- (5) I gColún Eorpach na gCeart Sóisialta², a rinne Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle, agus an Coimisiún a fhógairt i gcomhpháirt le chéile, ionchorpraítear i measc phrionsabail an cholúin sin cóir chomhionann agus comhdheiseanna idir mná agus fir, agus an ceart chun pá comhionann as obair ar comhionann a luach.
- (6) Foráiltear le Treoir 2006/54/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³ go gcuirfead deireadh le hidirdhealú díreach agus indíreach ar bhonn inscne maidir le gach gné agus gach coinníoll luacha saothair i as an obair chéanna nó an obair ar comhionann a luach. I gcás ina n-úsáidtear córas rangaithe poist, go háirithe, chun pá a chinneadh, ba cheart é a bheith bunaithe ar na critéir chéanna d'fhir agus do mhná araon agus ba cheart é a tharraingt suas chun aon idirdhealú ar bhonn inscne a eisiamh.

² https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en

³ Treoir 2006/54/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Iúil 2006 maidir le cur chun feidhme phrionsabal an chomhionannais deiseanna agus na córa comhionainne idir fir agus mná i gcúrsaí fostaíochta agus slí bheatha (IO L 204, 26.7.2006, lch. 23).

- (7) Sa mheastóireacht a rinneadh in 2020⁴, fuarthas amach go gcuirtear bac ar chur chun feidhme phrionsabal an phá chomhionann mar gheall ar easpa trédhearcachta i gcórais phá, easpa deimhneachta dlíthiúla maidir leis an gcoincheap ‘obair ar comhionann a luach’, agus bacainní nós imeachta a bhíonn os comhair íospartaigh an idirdhealaithe. Níl an fhaisnéis is gá ag oibrithe chun éileamh rathúil ar phá comhionann a dhéanamh agus go háirithe faisnéis faoi na leibhéil phá do chatagóirí oibrithe a dhéanann an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach. Fuarthas amach sa tuarascáil go bhféadfadh breis trédhearcachta laofacht inscne agus idirdhealú ar bhonn inscne a nochtadh i struchtúir phá gnóthais nó eagraíochta. Chuirfeadh sé ar chumas oibrithe, fostóirí agus comhpháirtithe sóisialta freisin gníomhaíocht iomchuí a dhéanamh chun an ceart chun pá comhionann a fhorfheidhmiú.
- (8) Tar éis meastóireacht chríochnúil a dhéanamh ar an gcreat atá ann faoi láthair maidir le pá comhionann as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach⁵ agus próiseas comhairliúcháin fadréimseach cuimsitheach⁶, fógraíodh bearta ceangailteacha maidir le trédhearcacht pá sa straitéis maidir le comhionannas inscne 2020-2025⁷.
- (9) Is iad fachtóirí éagsúla is cúis leis an mbearna phá idir na hinscní, ar féidir cuid acu a chur i leith idirdhealú díreach agus indíreach pá ar bhonn inscne. Le heaspa trédhearcachta ginearálta maidir le leibhéil phá laistigh d'eagraíochtaí, coinnítear cás inar deacair idirdhealú pá ar bhonn inscne agus laofacht inscne a bhrath nó, i gcás ina bhfuil amhras ann, a bheith deacair a chruthú. Tá gá, dá bhrí sin, le bearta ceangailteacha chun trédhearcacht pá a fheabhsú, chun eagraíochtaí a spreagadh chun athbhreithniú a dhéanamh ar a struchtúir phá chun pá comhionann a áirithiú do mhná agus d'fhir a dhéanann an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach, agus chun cur ar chumas íospartaigh an idirdhealaithe a gceart chun pá comhionann a fhorfheidhmiú. Ní mór é sin a chomhlánú le forálacha a shoiléiríonn coincheapa dlíthiúla atá ann cheana (amhail an coincheap ‘pá’ agus ‘obair ar comhionann a luach’) agus le bearta a fheabhsaíonn sásraí forfheidhmiúcháin agus rochtain ar cheartas.

⁴ [SWD\(2020\)50](#). Féach freisin Tuarascáil 2013 maidir le cur chun feidhme Threoir 2006/54/CE chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle, COM (2013)861 final.

⁵ Meastóireacht ar an bhforáil ábhartha i dTreoir 2006/54/CE lena gcuirtear chun feidhme prionsabal an Chonartha maidir le ‘pá comhionann as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach’, SWD(2020)50; Tuarascáil maidir le cur chun feidhme Phlean Gníomhaíochta an Aontais Eorpaigh 2017-2019 maidir le dul i ngleic leis an mbearna phá idir na hinscní, COM(2020)101.

⁶ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2020-33490_en

⁷ *Communication from the Commission ‘A Union of Equality: Gender Equality Strategy 2020-2025’* [Teachtaireacht ón gCoimisiún ‘Aontas an Chomhionannais: Straitéis maidir le Comhionannas Inscne 2020-2025’] an 5 Márta 2020, COM(2020)152 final.

- (10) Ba cheart cur i bhfeidhm phrionsabal an phá chomhionann idir fir agus mná a fheabhsú trí dheireadh a chur le hidirdhealú pá díreach agus indíreach. Ní chuirtear bac leis ar fhostóirí íoc ar bhealach éagsúil le hoibrithe a dhéanann an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach ar bhonn critéar oibiachtúil, neodrach i dtaobh inscne agus saor ó laofacht amhail feidhmíocht agus inniúlacht.
- (11) Ba cheart feidhm a bheith ag an Treoir seo maidir le gach oibrí, lena n-áirítear oibrithe páirtaimseartha, oibrithe ar conradh ar théarma seasta nó daoine a bhfuil conradh fostaíochta nó caidreamh fostaíochta acu le gníomhaireacht shealadach, **chomh maith le hoibrithe i bpoist bhainistíochta**, a bhfuil conradh fostaíochta nó caidreamh fostaíochta acu mar a shainmhínítear sa dlí, sna comhaontuithe comhchoiteanna agus/nó sa chleachtas atá i bhfeidhm i ngach Ballstát, agus cásdlí Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh ('an Chúirt') á chur san áireamh. [...] Ar choinníoll go gcomhlíonann siad na critéir **ábhartha, féadfaidh** oibrithe tí, oibrithe ar éileamh, oibrithe eadrannacha, oibrithe dearbhánbhunaithe, oibrithe ardáin, oiliúnaithe agus printísigh teacht faoi raon feidhme na Treorach seo. Ba cheart gur leis na fíorais a bhaineann leis an obair iarbhír a dhéantar a threorófaí an cinneadh an ann do chaidreamh fostaíochta agus ní bunaithe ar an tuairisc a dhéanann na páirtithe ar an gcaidreamh.

11a(nua) Is gné thábhachtach eile chun deireadh a chur le hidirdhealú pá í trédhearcacht pá sula gcuirtear tús leis an bhfostaíocht, dá bhrí sin, ba cheart feidhm a bheith ag an Treoir seo maidir le hiarratasóirí ar fhostaíocht freisin.

- (12) Chun deireadh a chur le bacainní ar íospartaigh idirdhealú pá ar bhonn inscne a gceart chun pá comhionann a fhorfheidhmiú agus chun treoir a thabhairt d'fhostóirí maidir leis an gceart sin a áirithiú, ba cheart soiléiriú a dhéanamh ar choincheapa lárnaigh a bhaineann le pá comhionann, amhail 'pá' agus 'obair ar comhionann a luach', i gcomhréir le cásdlí na Cúirte. Ba cheart cur i bhfeidhm na choincheapa sin a éascú leis sin, go háirithe do **mhicreafhiontair**, fiontair bheaga agus mheánmhéide.

(13) Ba cheart prionsabal an phá chomhionainn [...] a urramú maidir le pá nó tuarastal agus aon chomaoin eile, in airgead tirim nó i gcomhchineál, a fhaigheann na hoibrithe go díreach nó go hindíreach, i ndáil lena bhfostaíocht óna bhfostóir. I gcomhréir le cásdlí na Cúirte⁸, leis an gcoincheap ‘pá’, ba cheart, chomh maith le tuarastal, na comhpháirteanna comhlántacha nó athraitheacha den phá a chlúdach freisin. **Faoi chomhpháirteanna comhlántacha nó inathraitheacha, ba cheart aon sochair sa bhreis ar an ngnáth-bhunphá nó ar an ngnáthphá íosta, a fhaigheann an t-oibrí go díreach nó go hindíreach, bíodh sin in airgead tirim nó i gcomhchineál, a chur san áireamh. D'fhéadfaí bónais, cúiteamh ragoibre, saoráidí taistil, [...] liúntais tithíochta, cúiteamh as freastal ar oiliúint, íocaíochtaí i gcás dífhostú, pá breoiteachta reachtúil, cúiteamh a éilítear go reachtúil agus pinsin ghairme a áireamh leis sin, ach gan a bheith teoranta dóibh. Ba cheart gach gné den luach saothair atá dlite de réir dlí, [...] de réir comhaontú comhchoiteann agus/nó an chleachtais atá i bhfeidhm i ngach Ballstáit a chur san áireamh ann.**

(13-a)(nua) Chun an fhaisnéis a cheanglaítear leis an Treoir seo a chur i láthair ar bhealach aonfhoirmeach, ba cheart leibhéal phá a chur in iúl mar ollphá bliantúil agus an t-ollphá comhfhreagrach san uair. Féadfar na leibhéal sin a ríomh ar bhonn an phá iarbhír a shonraítear i ndáil leis an oibrí, gan beann ar cé acu a shocraítear go bliantúil, go míosúil, san uair nó ar bhealach eile é.

⁸ Mar shampla, Cás C-58/81, Coimisiún na gComhphobal Eorpach v Ard-Diúcacht Lucsamburg, ECLI:EU:C:1982:215; Cás C-171/88 Rinner-Kulhn v FWW Spezial-Gebaudereinigung GmbH, ECLI:EU:C:1989:328; Cás C-147/02 Alabaster v Woolwhich plc agus Státrúnaí Slándála Sóisialta, ECLI:EU:C:2004:192; Cás C-342/93 – Gillespie agus Eile ECLI:EU:C:1996:46; Cás C-278/93 Freers agus Speckmann v Deutsche Bundespost, ECLI:EU:C:1996:83; Cás C-12/81, Eileen Garland v British Rail Engineering Limited, ECLI:EU:C:1982:44; Cás C-360/90, Arbeiterwohlfahrt der Stadt Berlin e.V. v Monika Bötzel, ECLI:EU:C:1992:246; Cás C-33/89, Maria Kowalska v Freie und Hansestadt Hamburg, ECLI: C:1990:265.

(13a) (nua) Níor cheart oibleagáid a bheith ar an Ballstáit comhlachtaí nua a bhunú chun críoch na Treorach seo. Féadfar na cúraimí a eascraíonn as an Treoir a thabhairt do chomhlachtaí atá bunaithe, lena n-áirítear comhpháirtithe sóisialta, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus/nó leis an gcleachtas náisiúnta.

(13b) (nua) Chun oibrithe a chosaint agus aghaidh a thabhairt ar an eagla go ndéanfaí íospartach de dhuine agus prionsabal an phá chomhionann á fheidhmiú, ba cheart d'ionadaí a bheith in ann ionadaíocht a dhéanamh do hoibrithe. D'fhéadfadh ceardchumann nó ionadaithe eile oibrithe a bheith i gceist leis sin. Mura bhfuil aon ionadaithe oibrithe ann, ba cheart d'ionadaí dá rogha féin a bheith in ann ionadaíocht a dhéanamh do na hoibrithe. Ba cheart deis a bheith ag na Ballstáit na himthosca náisiúnta a chur san áireamh chomh maith leis na ról dhifriúla a bhaineann le hionadaíocht do na hoibrithe.

(14) Foráiltear le hAirteagal 10 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh **gur cheart a bheith** mar aidhm ag an Aontas Eorpach, agus a bheartais agus a ghníomhaíochtaí á sainiú agus á gcur chun feidhme aige, idirdhealú ar bhonn inscne, ar thionscnamh ciníoch nó eitneach, ar reiligiún nó ar chreideamh, ar mhíchumas, ar aois nó ar threoshuíomh gnéasach a chomhrac. Foráiltear le hAirteagal 4 de Threoir 2006/54/CE nach mbeidh aon idirdhealú díreach nó indíreach ann ar bhonn inscne, go háirithe maidir le pá. Maidir le hidirdhealú pá ar bhonn inscne i gcás ina bhfuil ról ríthábhachtach ag inscne an íospartaigh, is féidir é a bheith i bhfoirmeacha éagsúla sa chleachtas. D'fhéadfadh trasnú d'aiseanna éagsúla idirdhealaithe nó neamhionannais a bheith i gceist i gcás inar ball é an t-oibrí de ghrúpa amháin nó níos mó atá cosanta ar idirdhealú ar bhonn inscne, ar thaobh amháin, agus ar thionscnamh ciníoch nó eitneach, ar reiligiún nó ar chreideamh, ar mhíchumas, ar aois nó ar threoshuíomh gnéasach (mar atá cosanta faoi Threoir 2000/43/CE nó Treoir 2000/78/CE), ar an taobh eile. **D'fhéadfadh, mar shampla mná ar de chúlra imirceach iad, mná Romacha, mná faoi mhíchumas, mná óga nó scothaosta a bheith i measc na ngrúpaí a mbíonn cineálacha comhcheangailte idirdhealaithe den sórt sin os a gcomhair.** Dá bhrí sin, ba cheart a shoiléiriú leis an **Treoir** seo, i gcomhthéacs an idirdhealaithe pá ar bhonn inscne, **gur féidir an comhcheangal sin a chur san áireamh**, agus, ar an gcaoi sin, aon amhras a d'fhéadfadh a bheith ann i ndáil leis sin faoin gcreat dlíthiúil atá ann cheana a bhaint **agus a chur ar chumas** na gcúirteanna nó na n-údarás inniúil eile an aird chuí a thabhairt ar aon mhíbhuntáiste a eascraíonn as idirdhealú trasnach, go háirithe chun críoch substainteach agus nós imeachta, lena n-áirítear aitheantas a thabhairt don idirdhealú, cinneadh a dhéanamh maidir leis an gcomparadóir cuí, measúnú a dhéanamh ar an gcomhréireacht, agus leibhéal an chúitimh arna dhámhachtain nó na **smachtbhannaí** arna bhforchur a chinneadh, i gcás inarb ábhartha. **Níor cheart raon feidhme oibleagáidí na bhfostóirí i ndáil le bearta trédhearcachta pá faoin Treoir seo a athrú leis an soiléiriú seo. Go háirithe, níor cheart ceangal a chur ar fhostóirí sonraí a bhaineann le forais chosanta eile seachas forais inscne a bhailiú.**

(15) D'fhonn urraim a thabhairt don cheart chun pá comhionann idir fir agus mná, ní mór d'fhostóirí sásraí socraithe pá nó **struchtúir phá** a bheith i bhfeidhm acu lena n-áirithítear nach mbeidh aon difríocht pá ann idir oibrithe fireanna agus oibrithe bainneanna a dhéanann an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach, difríocht pá nach bhfuil bonn cirt léi de bharr fachtóirí oibiachtúla atá neodrach i dtaobh inscne. Ba cheart, i **sásraí socruithe pá nó struchtúir phá** den sórt sin, comparáid idir luach post éagsúil laistigh den struchtúr eagrúcháin céanna a chur san áireamh, **agus féadfar iad a bhunú ar threoirlínte⁹, táscairí agus samhlacha inscne-neodracha reatha an Aontais Eorpaigh**. I gcomhréir le cásdlí na Cúirte, ba cheart luach na hoibre a mheasúnú agus a chur i gcomparáid ar bhonn critéir oibiachtúla, amhail ceanglais oideachais, ghairmiúla agus oiliúna, scileanna, iarracht agus freagracht, an obair a dhéanfar agus cineál na gcúraimí atá i gceist¹⁰. **Chun cur i bhfeidhm choincheap na hoibre ar comhionann a luach a éascú, go háirithe i gcás mhicreafhiontair, fiontair bheaga agus fiontair mheánmhéide, ba cheart ceithre thoisic a chuimsiú sna critéir oibiachtúla a úsáidfear: scileanna, iarracht, freagracht agus dálaí oibre. Sainaithníodh na tosca sin leis na treoirlínte thuas mar thosca riachtanacha agus leordhóthanacha chun meastóireacht a dhéanamh ar na tascanna a dhéantar in eagraíocht gan beann ar an earnáil eacnamaíoch lena mbaineann an fiontar. Ós rud é nach bhfuil na tosca go léir chomh hábhartha céanna maidir le suíomh sonracha, ba cheart don fhostóir gach ceann de na ceithre thoisic a mheá ag brath ar ábharthacht na gcritéir sin maidir leis an bpost sonracha lena mbaineann. Féadfar critéir bhreise a chur san áireamh freisin, más ábhartha.**

15a (nua) Bíonn éagsúlachtaí idir na samhlacha náisiúnta maidir le socrú pá, agus féadfaidh siad a bheith bunaithe ar chomhaontuithe cómhargála agus/nó ar ghnéithe a chinneann an fostóir. Níl sé i gceist leis an treoir seo difear a dhéanamh do na samhlacha náisiúnta éagsúla maidir le socrú pá.

⁹ [DOICIMÉAD INMHEÁNACH OIBRE DE CHUID AN CHOIMISIÚIN/* SWD/2013/0512 final */ EUR-Lex - 52013SC0512 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

¹⁰ Mar shampla, Cás C-400/93, Royal Copenhagen, ECLI:EU:C:1995:155; Cás C-309/97, Angestelltenbetriebsrat der Wiener Gebietskrankenkasse, ECLI:EU:C:1999:241; Cás C-381/99, Brunnhofer, ECLI:EU:C:2001:358; Cás C-427/11 Margaret Kenny agus Eile v an tAire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus Eile [2013] ECLI:EU:C:2013:122, mír 28.

- (16) Is paraiméadar tábhachtach é comparadóir bailí a shainaitheint agus cinneadh á dhéanamh an féidir obair ar comhionann a luach a mheas. Cuireann sé ar chumas an oibrí a thaispeáint gur caitheadh leo ar bhealach nach bhfuil chomh fabhrach céanna ná mar a caitheadh le comparadóir d'inscne eile a bhfuil obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach á déanamh aige. **Ag tógáil ar ar tharla mar gheall ar idirdhealú díreach agus indíreach a shainiú i dTreoir 2006/54/CE**, i gcásanna nuair nach ann do chomparadóir fíorshaoil, ba cheart úsáid comparadóir hipitéisigh a cheadú, lena gceadaítear d'oibrí a thaispeáint nár tugadh an chóir chéanna dóibh agus a thabharfaí do chomparadóir hipitéiseach d'inscne eile. Bhainfeadh sé sin bacainn thábhachtach de dhaoine a d'fhéadfadh a bheith ina n-íospartaigh idirdhealú pá ar bhonn inscne, [...] ina mbeadh sé beagnach dodhéanta éileamh pá comhionann a thionscnamh de bharr riachtanas comparadóir den inscne eile a aimsiú. Ina theannta sin, níor cheart cosc a chur ar oibríthe úsáid a bhaint as fíorais eile ar féidir a thiomhdiú ina leith go ndearnadh idirdhealú líomhnaithe uathu, amhail staidreamh nó faisnéis eile atá ar fáil. D'fhágfadh sé sin go bhféadfaí aghaidh a thabhairt ar neamhionannais phá ar bhonn inscne ar bhealach níos éifeachtaí in earnálacha agus i ngairmeacha atá leithscartha de réir inscne.
- (17) Shoiléirigh an Chúirt¹¹ nach gá go mbeadh an chomparáid teoranta do chásanna ina n-oibríonn fir agus mná don fhostóir céanna chun comparáid a dhéanamh an i gcás inchomparáide atá na hoibríthe. D'fhéadfadh sé go mbeadh oibríthe i gcás inchomparáide fiú mura n-oibríonn siad don fhostóir céanna i gcás inar féidir na coinníollacha pá a chur i leith foinse aonair lena mbunaítear na coinníollacha sin **agus ina bhfuil na coinníollacha sin go hiomlán cothrom agus inchomparáide**. D'fhéadfadh sé sin a bheith amhlaidh nuair a rialaítear na coinníollacha pá **ábhartha go léir** le forálacha reachtúla nó [...] comhaontuithe a bhaineann le pá atá infheidhme i gcás roinnt cuideachtaí, nó nuair a leagtar síos na coinníollacha sin go lárnach do bhreis agus eagraíocht amháin nó gnólacht amháin laistigh de chuideachta sealbhaíochta nó d'ilchuideachta. Thairis sin, shoiléirigh an Chúirt nach bhfuil an chomparáid teoranta d'oibríthe atá fostaithe ag an am céanna leis an éilitheoir.¹² **Sa bhreis air sin, agus an measúnú iarbhír á dhéanamh, ba cheart a aithint gur féidir difríocht sa phá a mhíniú trí thosca nach mbaineann le gnéas.**

¹¹ Cás C-320/00 *Lawrence*, ECLI:EU:C:2002:498.

¹² Cás 129/79 *Macarthys*, ECLI:EU:C:1980:103.

- (18) Ba cheart do Bhallstáit **a áirithiú go gcuirfear** uirlisí sonracha agus modheolaíochtaí sonracha **ar fáil** chun tacú le **fostóirí sa** mheasúnú ó thaobh a bhfuil i gceist le hobair ar comhionann a luach agus chun treoir a thabhairt ina leith. Ba cheart cur i bhfeidhm an choincheapa sin a éascú leis sin, go háirithe do **mhicreafhiontair**, fiontair bheaga agus mheánmhéide. **Agus an dlí náisiúnta, comhaontuithe cómhargála agus/nó cleachtas náisiúnta á gcur san áireamh, féadfaidh na Ballstáit rogha a dhéanamh forbairt uirlisí agus modheolaíochtaí sonracha a chur de chúram ar na comhpháirtithe sóisialta, nó iad a fhorbairt i gcomhar nó tar éis dul i gcomhairle leis na comhpháirtithe sóisialta.**
- (19) Mura n-úsáidtear córais rangaithe agus meastóireachta poist ar bhealach atá neodrach i dtaobh inscne, go háirithe nuair a ghlacann siad steiréitíopaí traidisiúnta inscne, d'fhéadfadh sé go mbeadh idirdhealú pá ar bhonn inscne mar thoradh orthu. I gcás den sórt sin, rannchuidíonn siad leis an mbearna phá agus buanaíonn siad í trí mheastóireacht a dhéanamh ar bhealach éagsúil ar phoist ina mbíonn na fir i bhfad níos líonmhaire agus ar phoist ina mbíonn na mná i bhfad níos líonmhaire i gcásanna ina bhfuil luach comhionann leis an obair a dhéantar. I gcás ina n-úsáidtear córais mheastóireachta atá neodrach i dtaobh inscne ar phoist agus córais rangaithe, áfach, tá siad éifeachtach ó thaobh córas trédhearcach pá a bhunú, agus tá siad ríthábhachtach chun a áirithiú go n-eisiatar idirdhealú díreach nó indíreach ar bhonn inscne. Braitheann siad idirdhealú pá indíreach a bhaineann le tearcluacháil na bpost a dhéanann mná de ghnáth. Déanann siad amhlaidh trí phoist a bhfuil ábhar difriúil iontu ach a bhfuil luach comhionann acu a thomhas agus comparáid a dhéanamh eatarthu agus mar sin tacaíonn siad le prionsabal na hoibre ar comhionann a luach.

- (20) Le heaspa faisnéise maidir le réimse pá an phoist atá beartaithe, cruthaítear neamhshiméadracht faisnéise a chuireann srian ar chumhacht mhargála iarratasóirí. Trí thrédhearcacht a áirithiú, ba cheart go mbeadh oibrithe ionchasacha in ann cinneadh eolasach a dhéanamh maidir leis an tuarastal a bhfuiltear ag súil leis gan teorainn a chur ar bhealach ar bith le cumhacht mhargála an fhostóra nó an oibrí tuarastal a chaibidliú fiú amháin lasmuigh den raon a léirítear. D'áiritheofaí leis freisin bonn sainráite nach bhfuil laofacht inscne ann do shocrú pá agus chuirfeadh sé isteach ar thearcluacháil an phá i gcomparáid le scileanna agus taithí. Thabharfadh an beart trédhearcachta seo aghaidh freisin ar idirdhealú trasnach i gcás ina gceadaíonn socruithe pá neamh-thrédhearcacha cleachtas idirdhealaitheacha ar roinnt foras idirdhealaithe. [...] **Ba cheart faisnéis a thabhairt d'iarratasóirí ar fhostaíocht faoin bpá tosaigh nó faoina réimse roimh an agallamh poist, nó ar shlí eile sula gcuirfean an Conradh Saothair i gcrích, ar bhealach a ligfidh dóibh caibidlíocht thrédhearcach a dhéanamh agus cinneadh eolach a dhéanamh maidir leis an bpá. D'fhéadfadh an fostóir an fhaisnéis a chur ar fáil nó d'fhéadfadh na comhpháirtithe sóisialta í a chur ar fáil ar bhealach eile, cuir i gcás.**
- (21) Chun cur isteach ar bhuanú na bearna pá idir oibrithe baineanna agus oibrithe fireanna a dhéanann difear d'oibrithe aonair le himeacht ama, níor cheart cead a bheith ag fostóirí fiosrú a dhéanamh **agus iarracht fhorghníomhach a dhéanamh an fhaisnéis** faoi stair phá an iarratasóra ar phost roimhe sin **a fháil**.
- (22) Maidir le bearta trédhearcachta pá, ba cheart go gcosnódh siad an ceart atá ag oibrithe chun pá comhionann agus, san am céanna, na costais agus an t-ualach a theorannú a oiread is féidir d'fhostóirí, agus aird ar leith á tabhairt ar mhicrifhiontair agus ar fhiontair bheaga. I gcás inarb iomchuí, ba cheart bearta a chur in oiriúint do mhéid na bhfostóirí agus líon na bhfostaithe á gcur san áireamh. **Maidir le líon na n-oibrithe atá fostaithe ag fostóirí agus atá le cur i bhfeidhm mar chritéar an bhfuil fostóir faoi réir tuairisciú pá dá dtagraítear sa Treoir seo, féadfar é a shainmhíniú sa Mholadh ón gCoimisiún maidir le micrifhiontair, fiontair bheaga agus fiontair mheánmhéide¹³.**

¹³ Moladh ón gCoimisiún an 6 Bealtaine 2003 maidir le micrifhiontair, fiontair bheaga agus mheánmhéide a shainmhíniú, C(2003) 1422.

- (23) Ba cheart d'fhostóirí rochtain ar thuairisc ar na [...] critéir a úsáidtear chun leibhéal phá agus dul chun cinn gairme a chinneadh a chur ar fáil d'oibrithe. [...] **Tagraíonn an dul chun cinn pá don phróiseas trína mbogann oibrí go leibhéal pá níos airde. D'fhéadfadh sé go n-áireofaí ar chritéir a bhaineann le dul chun cinn pá, mar shampla, feidhmíocht an duine aonair, forbairt scileanna, agus/nó sinsearach. Agus an oibleagáid sin á cur chun feidhme, ba cheart do na Ballstáit aird ar leith a thabhairt ar ualach iomarcach riaracháin ar mhicrifhiontair agus ar fhiontair bheaga a sheachaint. Féadfaidh na Ballstáit teimpléid réamh-dhéanta a sholáthar freisin, mar bhearta maolaitheacha, chun tacú le fiontair bheaga agus le micrifhiontair an oibleagáid a chomhlíonadh. Féadfaidh na Ballstáit fhostóirí micrimhéide agus beaga a dhíolmhú ón oibleagáid a bhaineann le dul chun cinn pá, mar shampla trína ligean dóibh na critéir dul chun cinn pá a chur ar fáil arna iarraidh sin d'oibrithe.**
- (24) Ba cheart go mbeadh an ceart ag oibrithe uile faisnéis a fháil, arna iarraidh sin dóibh, maidir lena bpá agus maidir leis an leibhéal pá, arna miondealú de réir inscne, do chatagóirí oibrithe a dhéanann an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach. **Sna cuideachtaí sin a bhfuil ionadaithe oibrithe acu, is fearr an fhaisnéis sin a chur ar fáil tríothu siúd. Ba cheart** d'fhostóirí oibrithe a chur ar an eolas faoin gceart sin go bliantúil. Féadfaidh fhostóirí freisin, ar a dtionscnamh féin, roghnú go gcuirfear faisnéis den sórt sin ar fáil gan gá d'oibrithe é a iarraidh.
- (25) Ba cheart d'fhostóirí ag a bhfuil 250 oibrí ar a laghad tuairisc a thabhairt go rialta ar phá, ar bhealach oiriúnach trédhearcach, amhail an fhaisnéis a chur san áireamh ina dtuarascáil bhainistíochta. Féadfaidh cuideachtaí atá faoi réir cheanglais Threoir 2013/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁴ a roghnú freisin tuairisciú ar phá i dteannta ábhair eile a bhaineann le hoibrithe ina dtuarascáil bhainistíochta. **Chun cumhdach na trédhearcachta pá i gcás oibrithe a uasmhéadú, féadfaidh na Ballstáit tuairisciú rialta ar phá a dhéanamh éigeantach d'fhostóirí a bhfuil níos lú ná 250 oibrí acu.**

¹⁴ Treoir 2013/34/AE, arna leasú le Treoir 2014/95/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Deireadh Fómhair 2014 maidir le nochtadh na faisnéise neamh-airgeadais agus éagsúlachta ag gnóthais agus grúpaí móra áirithe (IO L 330, 15.11.2014, lch. 1).

- (26) Le tuairisciú ar phá, ba cheart go mbeadh fostóirí in ann meastóireacht agus faireachán a dhéanamh ar a struchtúir phá agus ar a mbeartais phá, rud a chuireann ar a gcumas cloí go réamhghníomhach le prionsabal an phá chomhionann. Ag an am céanna, ba cheart na sonraí atá imdhealaithe de réir **gnéis** a bheith ina gcabhair ag údaráis phoiblí inniúla, ionadaithe oibrithe agus geallsealbhóirí eile chun faireachán a dhéanamh ar an mbearna phá idir na hinscní thar earnálacha (leithscaradh cothrománach) agus feidhmeanna (leithscaradh ingearach). D'fhéadfadh sé gur mhian le fostóirí go mbeadh míniú ar aon difríocht pá nó bearna phá idir na hinscní ag gabháil leis na sonraí foilsithe. I gcásanna nach féidir, ar bhonn fachtóirí oibiachtúla agus fachtóirí neodrach i dtaobh inscne, údar a thabhairt do dhifríochtaí sa mheánphá as an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach idir oibrithe baineanna agus oibrithe fireanna, ba cheart don fhostóir bearta a dhéanamh chun deireadh a chur leis na neamhionannais.
- (27) Chun an t-ualach ar fhostóirí a laghdú, d'fhéadfadh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh na sonraí is gá a bhailiú agus a idirnascadh trína riaracháin náisiúnta lena mbeifear in ann an bhearna phá idir oibrithe baineanna agus oibrithe fireanna in aghaidh an fhostóra a ríomh. Chun sonraí den sórt sin a bhailiú, féadfaidh gá a bheith ann le sonraí ó roinnt riarachán poiblí (amhail cigireachtaí cánach agus oifigí slándála sóisialta) a idirnascadh agus bheadh sé indéanta má tá sonraí riaracháin ar fáil a dhéanann sonraí fostóirí (leibhéal na gcuideachtaí/na heagraíochta) a mheaitseáil le sonraí na n-oibrithe (leibhéal aonair), lena n-áirítear sochair in airgead tirim agus i gcomhchineál. D'fhéadfadh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh an fhaisnéis sin a bhailiú ní hamháin do na fostóirí sin atá cumhdaithe ag an oibleagáid tuairiscithe pá faoin Treoir seo, ach maidir le fiontair mhicrimhéide, bheagmhéide agus mheánmhéide freisin. Ba cheart foilsiú na faisnéise is gá ag na Ballstáit a chur in ionad na hoibleagáide maidir le tuairisciú pá atá ar na fostóirí sin atá cumhdaithe ag na sonraí riaracháin, ar choinníoll go mbaintear amach an toradh atá beartaithe leis an oibleagáid tuairiscithe.
- (28) Chun an fhaisnéis maidir leis an mbearna phá idir oibrithe baineanna agus fireanna a chur ar fáil go forleathan ar leibhéal eagraíochtúil, **ba cheart** do na Ballstáit [...] na sonraí ar an mbearna phá a fhaightear ó fhostóirí **a thiomsú** gan ualach breise a chur ar fhostóirí. [...] Ba cheart na sonraí sin **a chur ar fáil don phobal**, ionas gur féidir sonraí na bhfostóirí aonair, na n-earnálacha agus na réigiún sa Bhallstát lena mbaineann a chur i gcomparáid le chéile.

- (29) Ba cheart go gcuirfeadh measúnuithe comhpháirteacha ar phá tús le hathbheithníú a dhéanamh ar struchtúir phá in eagraíochtaí ina bhfuil ar a laghad 250 oibrí a léiríonn neamhionannais phá. **Ba cheart an measúnú comhpháirteach ar phá a dhéanamh mura n-aontaíonn fostóirí agus ionadaithe oibrithe gur féidir an difríocht 5 % ar a laghad sa mheánleibhéal pá idir oibrithe bainearna agus fir a chosaint ar bhonn critéar oibiachtúil atá neodrach ó thaobh inscne de, nó mura dtugann an fostóir bonn cirt den chineál sin.** Ba cheart d'fhostóirí an measúnú comhpháirteach ar phá a dhéanamh i gcomhar le hionadaithe na n-oibrithe; **mura bhfuil** aon ionadaithe oibrithe ann [...], ba cheart d'oibrithe iad a ainmniú chun na críche sin. Ba cheart go gcuirfí deireadh le hidirdhealú inscne ó thaobh pá de mar thoradh ar mheasúnuithe comhpháirteacha ar phá.
- (30) Ba cheart aon phróiseáil nó foilsiú faisnéise faoin Treoir seo a bheith i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁵. Ba cheart coimircí sonracha a chur isteach chun nochtadh faisnéise díreach nó indíreach comhoibrí inaitheanta a chosc. Ar an taobh eile, níor cheart cosc a chur ar oibrithe a bpá a nochtadh dá ndeoin féin chun críche phrionsabal an phá chomhionann a fhorfheidhmiú [...].
- (31) Tá sé tábhachtach go ndéanfadh na comhpháirtithe sóisialta plé agus aird ar leith a thabhairt ar chúrsaí a bhaineann le pá comhionann sa chómhargáil. Ba cheart gnéithe éagsúla den idirphlé sóisialta náisiúnta agus na gcóras cómhargála ar fud an Aontais agus neamhspleáchas agus saoirse chonarthach na gcomhpháirtithe sóisialta mar aon lena gcumas mar ionadaithe ar oibrithe agus ar fhostóirí a urramú. Dá bhrí sin, ba cheart do na Ballstáit, i gcomhréir lena gcóras agus lena gcleachtais náisiúnta, bearta iomchuí a dhéanamh [...] **chun** comhpháirtithe sóisialta a spreagadh chun aird chuí a thabhairt ar ábhair a bhaineann le pá comhionann, **lena bhféadfaí** plé a áireamh ar an leibhéal iomchuí cómhargála, agus córais meastóireachta agus aicmithe inscne-neodracha maidir le poist a fhorbairt.

¹⁵ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) IO L 119, 4.5.2016, lch. 1.

- (32) Ba cheart go mbeadh na nósanna imeachta is gá ar fáil d'oibrithe chun forfheidhmiú a gceart chun rochtain a fháil ar an gceartas a éascú. Níor cheart, leis an reachtaíocht náisiúnta lena mbeadh sé éigeantach leas a bhaint as idir-réiteach nó as idirghabháil comhlachta chomhionannais nó faoi réir dreasachtaí nó **smachtbhannaí**, cosc a chur ar pháirtithe a gceart rochtana ar chúirt a fheidhmiú.
- (33) Tá ról lárnach ag comhlachtaí comhionannais, seachas páirtithe leasmhara eile, chun prionsabal an phá chomhionainn a chur i bhfeidhm go héifeachtach. Dá bhrí sin, ba cheart cumhachtaí agus sainorduithe na gcomhlachtaí comhionannais a bheith leordhóthanach chun idirdhealú pá ar bhonn inscne a chumhdach go hiomlán, lena n-áirítear aon trédhearcacht pá nó aon chearta agus oibleagáidí eile a leagtar síos sa Treoir seo. Chun na bacainní nós imeachta agus na bacainní a bhaineann le costas a bhíonn os comhair oibrithe a chreideann go ndearnadh idirdhealú ina n-aghaidh nuair a fhéachann siad lena gceart chun pá comhionann a fhorfheidhmiú a shárú, ba cheart go mbeadh comhlachtaí comhionannais, chomh maith le cumainn, eagraíochtaí, comhlachtaí agus ionadaithe oibrithe nó eintitis dhlíthiúla eile a bhfuil suim acu comhionannas idir fir agus mná a áirithiú, in ann ionadaíocht a dhéanamh thar ceann daoine aonair. Ba cheart dóibh a bheith in ann cinneadh a dhéanamh cúnaimh a thabhairt d'oibrithe thar a gceann nó chun tacú leo, rud a cheadófaí d'oibrithe a bhfuil idirdhealú déanta ina leith a gcearta agus prionsabal an phá chomhionainn a éileamh go héifeachtach.
- (34) Ba cheart é a bheith de chumas ag comhlachtaí comhionannais agus ionadaithe na n-oibrithe in ann ionadaíocht a dhéanamh freisin ar son oibrí amháin nó níos mó a chreideann go ndearnadh idirdhealú i gcoinne oibrithe ar bhonn inscne de shárú ar phrionsabal an phá chomhionainn [...]. Is bealach é éilimh a thionscnamh thar ceann roinnt oibrithe nó tacaíocht a thabhairt dóibh chun imeachtaí a éascú nach dtabharfaí a mhalairt de bharr bacainní nós imeachta agus airgeadais nó mar gheall ar eagla go ndéanfaí íospairt agus freisin nuair a dhéantar idirdhealú ar oibrithe ar níos mó ná foras amháin, rud is féidir a bheith deacair é a dhínascadh. D'fhéadfadh comhéilimh idirdhealú sistéamach a nochtadh agus infheictheacht an phá chomhionainn agus an chomhionannais inscne a chruthú sa tsochaí ina hiomláine. Spreagfadh an fhéidearthacht comhshásaimh a bheith ann comhlíonadh réamhghníomhach na mbeart trédhearcachta pá, lena gcruthófaí piarbhrú agus lena méadófaí feasacht agus toilteanas na bhfostóirí gníomhú ar bhealach coiscitheach.
- Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh critéir cháilithe a shocrú do na hionadaithe atá bainteach leis na himeachtaí breithiúnacha, d'fhonn cáilíocht na hionadaíochta a áirithiú.**

- (35) Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go ndéanfar acmhainní leordhóthanacha a leithdháileadh ar chomhlachtaí comhionannais chun go bhféadfaidh siad a gcúraimí a bhaineann le hidirdhealú pá ar bhonn inscne a chomhlíonadh go héifeachtach agus go leordhóthanach. I gcás ina leithdháiltear na cúraimí ar níos mó ná comhlacht amháin, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go ndéantar iad a chomhordú go leordhóthanach. **Ba cheart do na Ballstáit breithniú a dhéanamh ar mhéideanna arna n-aisghabháil mar fhíneálacha a leithdháileadh ar na comhlachtaí comhionannais chun críche a bhfeidhmeanna a chur i gcrích go héifeachtach i ndáil le forfheidhmiú an chirt chun pá comhionann a fháil, lena n-áirítear chun éilimh ar idirdhealú pá nó chun cúnamh agus tacaíocht a thabhairt d'íospartaigh éilimh den sórt sin a thionscnamh.**
- (36) Ba cheart an cailteanas agus an damáiste a tharlaíonn mar thoradh ar idirdhealú pá ar bhonn inscne a chumhdach go hiomlán leis an gcúiteamh ¹⁶. Ba cheart a áireamh leis sin aisghabháil iomlán an phá aisghníomhaigh agus na mbónas gaolmhar nó na n-íocaíochtaí comhchineáil, cúiteamh as deiseanna cailte (**amhail rochtain ar shochair áirithe ag brath ar leibhéal an phá**) agus dochar morálta (**amhail dochar morálta mar gheall ar an obair a dhéantar a thearcluacháil**). Níor cheart aon uasteorainn sheasta roimh ré maidir leis an gcúiteamh sin a cheadú.
- (37) Chomh maith le cúiteamh, ba cheart leigheasanna eile a chur ar fáil. Ba cheart do na cúirteanna nó **na húdaráis inniúla**, mar shampla, a bheith in ann a cheangal ar fhostóir bearta struchtúracha nó eagraíochtúla a dhéanamh chun a oibleagáidí maidir le pá comhionann a chomhlíonadh. D'fhéadfaí a áireamh ar na bearta sin, mar shampla, oibleagáid chun athbhreithniú a dhéanamh ar an sásra socraithe pá bunaithe ar mheastóireacht agus rangú atá neodrach i dtaobh inscne; plean gníomhaíochta a bhunú chun deireadh a chur leis na neamhréireachtaí a aimsíodh agus chun aon bhearna phá nach bhfuil údar maith léi a laghdú; faisnéis a chur ar fáil agus feacht na n-oibrithe a ardú maidir lena gceart chun pá comhionann; oiliúint éigeantach a bhunú d'fhoireann acmhainní daonna maidir le pá comhionann agus meastóireacht agus rangú atá neodrach i dtaobh inscne ar phost.

¹⁶ Cás C-407/14, *María Auxiliadora Arjona Camacho v Securitas Seguridad España SA*, ECLI:EU:C:2015:831, mír 45.

- (38) I gcomhréir le cásdlí na Cúirte¹⁷, bunaíodh forálacha le Treoir 2006/54/CE chun a áirithiú go n-aistreofaí an dualgas cruthúnais chuig an gcosantóir nuair a bhíonn *cás prima facie* idirdhealaithe ann. [...] **Mar sin féin, ní bhíonn sé éasca i gcónaí d'íospartaigh agus do chúirteanna a fhios a bheith acu conas an toimhde sin a bhunú fiú. I gCás C-109/88 (cás Danfoss) chinn an Chúirt nuair atá trédhearcacht in easnamh go hiomlán ar chóras pá, gur cheart an dualgas cruthúnais [...] a chur ar an gcosantóir, gan beann ar chás *prima facie* d'idirdhealú pá a bheith á léiriú ag an oibrí. Ba cheart gurb amhlaidh a bheadh sé go háirithe i gcás nár chomhlíon an fostóir, ar bhealach atá faillitheach go follasach, na hoibleagáidí maidir le trédhearcacht pá faoin Treoir seo, mar shampla, a dhiúltú faisnéis a d'iarr na hoibrithe a chur ar fáil, nó gan an bhearna phá idir na hinscní a thuairisciú, i gcás inarb ábhartha.**
- (39) [...]
- (40) I gcomhréir le cásdlí na Cúirte, ba cheart rialacha náisiúnta maidir le teorainneacha ama chun cearta a fhorfheidhmiú faoin Treoir seo a bheith de chineál nach féidir a mheas go bhfuil siad in ann forfheidhmiú na gceart sin a dhéanamh dodhéanta nó thar a bheith deacair. Cruthaíonn tréimhsí teorann bacainní sonracha d'íospartaigh an idirdhealaithe pá ar bhonn inscne. Chun na críche sin, ba cheart íoschaighdeáin choiteanna a bhunú. Ba cheart, leis na caighdeáin sin, a chinneadh cén uair a chuirfear tús leis an tréimhse teorann, fad na tréimhse agus na himthosca faoina mbrisfear isteach uirthi nó faoina gcuirfear ar fionraí í. **Ba cheart do na Ballstáit a mheas nach gcuirfear tús leis na tréimhsí teorann sula mbeidh deireadh tagtha le sárú ar phrionsabal an phá chomhionann nó le sárú na gceart nó na n-oibleagáidí faoin Treoir seo, agus go mbeidh a fhios ag an éilitheoir, nó gur féidir a bheith ag súil go réasúnach go mbeidh a fhios aige, faoin sárú nó roimh fhoirceannadh an chonartha fostaíochta. Ba cheart do na Ballstáit [...] foráil a dhéanamh gur trí bliana ar a laghad atá sa tréimhse theorann chun éilimh a thabhairt isteach. Féadfaidh na Ballstáit uastréimhse theorann níos airde a leagan síos chomh maith faoina gceanglófar ar an éilitheoir gníomhú.**

¹⁷ Cás C-109/88, *Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund I Danmark v Dansk Arbejdsgiverforening*, ag gníomhú thar ceann Danfoss, ECLI:EU:C:1989:383.

- (41) Cruthaíonn costais dlíthíochta dídhreasú tromchúiseach d'íospartaigh idirdhealú pá ar bhonn inscne a gceart chun pá chomhionann a éileamh, rud a fhágann nach leor an chosaint agus an forfheidhmiú a dhéantar ar an gceart chun pá chomhionann. Chun deireadh a chur leis an mbac láidir nós imeachta sin ar an gceartas, **ba cheart do na Ballstáit a chur ar chumas na gcúirteanna a mheas an raibh forais réasúnacha ag an éilitheoir a chaill an cás leis an éileamh a thabhairt chun na cúirte, agus a ordú nach gá don éilitheoir a chaill an cás a chostais a sheasamh. Ba cheart go mbeadh feidhm ag an méid sin go háirithe i gcás nár chomhlíon cosantóir na hoibleagáidí maidir le trédhearcacht pá a leagtar amach sa Treoir seo.**
- (42) Ba cheart do na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le **smachtbhannaí** éifeachtacha, comhréireacha agus athchomhairleacha i gcás sárúithe ar fhorálacha náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo nó forálacha náisiúnta atá i bhfeidhm cheana féin ar dháta theacht i bhfeidhm na Treorach seo, agus a bhaineann leis an gceart chun pá comhionann idir fir agus mná as an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach. D'fhéadfadh sé go n-áireofaí le **smachtbhannaí den sórt sin** fíneálacha, ar cheart iad a shocrú ar [...] leibhéal áirithe agus aird chuí á tabhairt ar thromchúis agus ar fhad an tsárúithe, ar aon intinn a d'fhéadfadh a bheith **ag an bhfostóir** idirdhealú a dhéanamh nó ar fhaillí thromchúiseach a dhéanamh, agus ar aon tosca géarúitheacha nó maolúitheacha eile a bhféadfadh feidhm a bheith acu in imthosca an cháis, mar shampla, i gcás ina gcomhcheanglaítear idirdhealú pá ar bhonn inscne **le** forais eile idirdhealúithe. [...]
- (43) Ba cheart do na Ballstáit **a áirithiú go mbeidh smachtbhannaí** sonracha **i bhfeidhm** le haghaidh sárúithe leantacha ar aon cheart nó oibleagáid a bhaineann le pá comhionann idir fir agus mná as an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach, chun déine an ghnímh a léiriú agus chun sárúithe den sórt sin a dhíspreagadh a thuilleadh. D'fhéadfadh cineálacha éagsúla dídhreasaithe airgeadais a bheith i gceist leis na **smachtbhannaí** sin, amhail sochair phoiblí a chúlghairm nó eisiámh, ar feadh tréimhse áirithe, ó aslacha airgid a dhámhachtain a thuilleadh nó ó aon nós imeachta tairisceana poiblí.

(44) Oibleagáidí ar fhostóirí a eascraíonn as an Treoir seo, is cuid iad de na hoibleagáidí is infheidhme i réimsí dhlí an chomhshaoil, an dlí sóisialta agus dlí an tsaothair nach mór do na Ballstáit a áirithiú go bhfuil siad á gcomhlíonadh faoi Threoir 2014/23/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁸, Treoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁹, Treoir 2014/25/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁰ maidir le rannpháirtíocht i nósanna imeachta um sholáthar poiblí. Chun na hoibleagáidí sin a chomhlíonadh a mhéid a bhaineann leis an gceart chun pá chomhionann, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go háirithe go bhfuil sásraí maidir le socrú pá ag oibreoírí eacnamaíoch, i gcomhlíonadh conartha phoiblí nó lamháltais, nach n-eascraíonn bearna phá astu idir oibríthe baineanna agus oibríthe fireanna nach féidir údar a thabhairt dóibh de bharr tosca atá neodrach i dtaobh inscne in aon chatagóir oibríthe a dhéanann obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach. Ina theannta sin, ba cheart do na Ballstáit breithniú a dhéanamh ar údarais chonartha, de réir mar is iomchuí, **smachtbhannaí** agus coinníollacha foirceanta a thabhairt isteach lena n-áirithítear comhlíonadh phrionsabal an phá chomhionann i bhfeidhmiú conarthaí poiblí agus lamháltas. Féadfaidh siad a chur san áireamh freisin neamhchomhlíonadh phrionsabal an phá chomhionann ag an tairgeoir nó ag ceann dá fhochonraitheoirí nuair a bhíonn cur i bhfeidhm na bhforas eisiaimh nó cinneadh gan conradh a dhámhachtain don tairgeoir ar chuir sé isteach an tairiscint is buntáistí go heacnamaíoch á meas.

¹⁸ Treoir 2014/23/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le conarthaí lamháltais a dhámhachtain, IO L 94, 28.3.2014, lch. 1.

¹⁹ Treoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le soláthar poiblí agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/18/CE, IO L 94, 28.3.2014, lch. 65.

²⁰ Treoir 2014/25/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 ar sholáthar trí aonáin a oibríonn sna hearnálacha uisce, fuinnimh, iompair agus seirbhísí poist agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/17/CE, IO L 94, 28.3.2014, lch. 243.

- (45) Ceanglaítear le cur chun feidhme éifeachtach an chirt chun pá comhionann cosaint bhreithiúnach agus riaracháin leormhaith a chur ar fáil ar aon chóir dhíobhálach a dhéantar mar fhreagairt ar iarracht cearta oibrithe a fheidhmiú a bhaineann le pá comhionann idir fir agus mná, ar aon ghearán a dhéantar leis an bhfostóir nó ar aon imeacht dlíthiúil nó riaracháin arb é is aidhm dó comhlíonadh an chirt chun pá comhionann a fhorfheidhmiú. **De réir an chásdlí²¹, ba cheart léirmhíniú leathan a dhéanamh ar an gcatagóir fostaithe atá i dteideal na cosanta, agus ba cheart na fostaithe uile a áireamh a d'fhéadfadh a bheith faoi réir bearta díoltais arna ndéanamh ag fostóir mar fhreagra ar ghearán faoi idirdhealú. Níl an chosaint teoranta d'fhostaithe a thaisc gearáin nó a n-ionadaithe, ná dóibh siúd a chomhlíonann ceanglais fhoirmiúla áirithe lena rialaítear aitheantas do stádas áirithe, amhail stádas finné.**
- (46) Chun feabhas a chur ar fhorfheidhmiú phrionsabal an phá chomhionann, ba cheart go neartófaí leis an Treoir seo na huirlisí agus na nósanna imeachta forfheidhmiúcháin atá ann cheana maidir leis na cearta agus na hoibleagáidí a leagtar síos sa Treoir seo agus na forálacha maidir le pá comhionann a leagtar amach i dTreoir 2006/54/CE.
- (47) Leis an Treoir seo, leagtar síos ceanglais íosta, agus, ar an gcaoi sin tugtar urraim do shaincheart na mBallstát forálacha níos fabhraí a thabhairt isteach agus a choinneáil. Ba cheart go mbeadh feidhm fós ag cearta a fuarthas faoin gcreat reachtúil atá ann cheana, mura dtugtar forálacha níos fabhraí isteach leis an Treoir seo. Ní féidir cur chun feidhme na Treorach seo a úsáid chun maolú ar na cearta atá ann cheana féin agus a leagtar amach i ndlí an Aontais nó sa dlí náisiúnta atá ann cheana sa réimse seo, ná ní fhéadfaidh sé a bheith mar fhorais bhailí chun cearta oibrithe a mhaolú maidir le pá comhionann idir fir agus mná le haghaidh na hoibre céanna nó oibre ar comhionann a luach.

²¹ C-404/18 Hakelbracht agus eile ECLI:EU:2019:523.

- (48) Chun a áirithiú go ndéanfar faireachán cuí ar chur chun feidhme an chirt chun pá comhionann idir fir agus mná as an obair chéanna nó as an obair ar comhionann a luach, ba cheart do na Ballstáit [...] **a áirithiú go ndéanfar na cúraimí** i ndáil le cur chun feidhme na mbeart maidir le trédhearcacht pá dá bhforáiltear sa Treoir seo **a chur i gcrích**, agus sonraí áirithe a bhailiú chun faireachán a dhéanamh ar neamhionannais phá agus ar thionchar na mbeart trédhearcachta pá. **I gcás ina ndéanann comhlachtaí nó údaráis éagsúla na cúraimí a bhaineann leis an bhfaireachán ar chur chun feidhme na Treorach seo, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go ndéantar iad a chomhordú go leordhóthanach.**
- (49) Chun anailís a dhéanamh ar athruithe ar an mbearna phá ar leibhéal an Aontais agus chun faireachán a dhéanamh ar athruithe ar an mbearna phá idir na hinscní ar leibhéal an Aontais, tá sé fíor-riachtanach staidreamh pá atá miondealaithe de réir **gnéis** a thiomsú agus staidreamh cruinn iomlán a sholáthar don Choimisiún (Eurostat). [...] Le Rialachán [...] 530/1999²² **ón gComhairle**, ceanglaítear ar na Ballstáit staitisticí ar thuilleamh struchtúrach ceithre bliana a thiomsú ar mhicrileibhéal a sholáthraíonn sonraí comhchuibhithe chun an bhearna phá idir na hinscní a ríomh. Le staitisticí bliantúla ar ardcháilíocht, d'fhéadfaí trédhearcacht a mhéadú agus faireachán agus feasacht a fheabhsú maidir le neamhionannas pá idir na hinscní. Tá infhaighteacht agus inchomparáideacht na sonraí sin ríthábhachtach chun measúnú a dhéanamh ar fhorbairtí ar an leibhéal náisiúnta agus ar fud an Aontais araon. **Ba cheart staitisticí ábhartha a tharchuirtear chuig Eurostat a bhailiú chun críocha staidrimh de réir bhrí Rialachán 223/2009²³ ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.**
- (50) Is é is aidhm don Treoir seo prionsabal an phá chomhionann as obair chomhionann [...] a chur chun feidhme ar bhealach níos fearr agus níos éifeachtaí trí íoscheanglais choiteanna a bhunú ar cheart feidhm a bheith aige maidir le gach gnóthas agus gach eagraíocht ar fud an Aontais Eorpaigh. Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit an cuspóir sin a ghnóthú go leordhóthanach agus ba cheart, dá bhrí sin, é a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Treoir seo, treoir nach socraítear leis ach caighdeáin íosta, thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a ghnóthú.

²² Rialachán (CE) Uimh. 530/1999 ón gComhairle an 9 Márta 1999 maidir le staidreamh struchtúrach ar thuilleamh agus ar chostais saothair (*IO L 63, 12.3.1999, lch. 6*).

²³ **Rialachán (CE) Uimh. 223/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Márta 2009 maidir le staidreamh Eorpach.**

- (51) Tá ról lárnach ag na comhpháirtithe sóisialta maidir le ceapadh an chaoi a gcuirtear bearta trédhearcachta pá i bhfeidhm sna Ballstáit, go háirithe sna Ballstáit a bhfuil cumhdach ard cómhargála acu. Ba cheart an deis a bheith ag na Ballstáit, dá bhrí sin, cur chun feidhme na Treorach seo ina hiomláine nó cuid di a chur ar chúram na gcomhpháirtithe sóisialta, ar choinníoll go ndéanfaidh siad gach beart is gá chun a áirithiú go ndéanfar na torthaí a lorgaítear leis an Treoir seo a ráthú i gcónaí. **Thairis sin, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann a cheadú do na comhpháirtithe sóisialta comhaontuithe comhchoiteanna a choimeád, a chaibidil, a thabhairt i gcrích agus a fhorfheidhmiú lena mbunaítear socruithe éagsúla maidir le trédhearcacht pá, ar choinníoll go ndéanfar na torthaí arna lorg faoin Treoir seo i gcónaí a áirithiú.**
- (52) I gcur chun feidhme na Treorach seo, ba cheart do na Ballstáit staonadh ó shrianta riaracháin, airgeadais agus dlíthiúla a fhorchur ar bhealach lena gcuirfí bac ar bhunú agus ar fhorbairt micrifhiontar, fiontar beaga agus meánmhéide. Dá bhrí sin, iarrtar ar na Ballstáit measúnú a dhéanamh ar an tionchar atá ag a ngníomh trasuite, ar fhiontair bheaga agus mheánmhéide chun a áirithiú nach ndéanfar difear díreireach dóibh, agus aird faoi leith a thabhairt ar mhicrifhiontair, chun an t-ualach riaracháin a laghdú, agus torthaí na measúnuithe sin a fhoilsiú.
- (53) Chuathas i gcomhairle leis an Maoirseoir Eorpach ar Chosaint Sonraí i gcomhréir le hAirteagal 42 de Rialachán (AE) 2018/1725²⁴ agus thug sé a thuairim uaidh²⁵ an **27 Aibreán 2021,**

TAR ÉIS AN TREOIR SEO A GHLACADH:

²⁴ Rialachán (AE) 2018/1725 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2018 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 45/2001 agus Cinneadh Uimh. 1247/2002/CE (IO L 295, 21.11.2018, lch. 39).

²⁵ https://edps.europa.eu/system/files/2021-04/21-04-27_2021-0251_d0905_comments_en.pdf

CAIBIDIL I

Forálacha Ginearálta

Airteagal 1

Ábhar

Leis an Treoir seo, leagtar síos íoscheanglais chun cur i bhfeidhm phrionsabal an phá chomhionainn [...] ar obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach **idir fir agus mná** chumhdaítear in Airteagal 157 CFAE agus an toirmeasc ar idirdhealú a leagtar síos in Airteagal 4 de Threoir 2006/54/CE, go háirithe trí thrédhearcacht pá agus sásraí forfheidhmiúcháin treisithe.

Airteagal 2

Raon feidhme

1. Tá feidhm ag an Treoir seo maidir le fostóirí sna hearnálacha poiblí agus príobháideacha.
2. Tá feidhm ag an Treoir seo maidir le gach oibrí a bhfuil conradh fostaíochta nó caidreamh fostaíochta acu, mar a shainítear leis an dlí, le chomhaontuithe comhchoiteanna agus/nó leis an gcleachtas atá i bhfeidhm i ngach Ballstát agus cásdlí na Cúirte Breithiúnais á chur san áireamh.

3.(nua) Déanfar iarratasóirí ar fhostaíocht a chumhdach freisin faoi raon feidhme na Treorach seo chun críocha Airteagal 5.

Airteagal 3

Sainmhínithe

1. Chun críocha na Treorach seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:
(-a)nua ciallaíonn ‘prionsabal an phá chomhionainn’ prionsabal an phá chomhionainn ar obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach idir fir agus mná;

- (a) ciallaíonn ‘pá’ an gnáthphá nó an gnáth-thuarastal bunaidh nó íosta maille le haon chomaoin eile, in airgead nó i gcomhchineál, a fhaigheann an t-oibrí, go díreach nó go hindíreach (‘comhpháirteanna comhlántacha agus athraitheacha’), óna fhostóir as ucht a fhostaíochta;
- (b) ciallaíonn ‘leibhéal pá’ pá bliantúil comhlán agus an pá comhlán comhfhreagrach in aghaidh na huaire;
- (c) ciallaíonn ‘an bhearna phá’ an difríocht idir meánleibhéal pá an fhostóra idir oibríthe baineanna agus oibríthe fireanna, arna sloinneadh mar chéatadán de mheánleibhéal pá na n-oibríthe fireanna;
- (d) ciallaíonn ‘leibhéal airmheánach pá’ pá an oibrí a thuillfeadh leath na n-oibríthe níos mó de agus leath na n-oibríthe níos lú de;
- (e) ciallaíonn ‘an bhearna airmheánach phá’ an difríocht idir leibhéal airmheánach pá na n-oibríthe baineanna agus leibhéal airmheánach pá na n-oibríthe fireanna arna sloinneadh mar chéatadán de leibhéal airmheánach pá na n-oibríthe fireanna;
- (f) ciallaíonn ‘banda pá ceathairleach’ gach ceann de cheithre ghrúpa chomhionanna oibríthe ina roinntear iad de réir a leibhéal pá – ón gceann is ísle go dtí an ceann is airde;
- (g) ciallaíonn ‘catagóir oibríthe’ oibríthe a dhéanann an obair chéanna nó an obair ar comhionann a luach arna ghrúpáil ag fostóir na n-oibríthe **nó** ar bhonn critéir **oibiachtiúla inscne-neodracha eile [...] mar** atá sonraithe **a mhéid a bhaineann leis** an bhfostóir lena mbaineann, **i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, comhaontuithe cómhargála agus/nó cleachtas náisiúnta;**
- (h) ciallaíonn ‘idirdhealú díreach’ an cás ina ndéileáiltear le duine amháin le níos lú fabhair ar fhorais inscne ná mar a dhéileáiltear, mar a déileáladh nó mar a dhéileálfaí le duine eile i gcás inchomparáide;

- (i) ciallaíonn ‘idirdealú indíreach’ an cás ina gcuirfeadh foráil, critéar nó cleachtas a dhealraíonn a bheith neodrach daoine d'inscne amháin faoi mhíbhuntáiste ar leith i gcomparáid le daoine den inscne eile, ach amháin má tá údar oibiachtúil leis an bhforáil, leis an gcritéar nó leis an gcleachtas sin ar mhaithe le haidhm dhlisteanach, agus má tá na modhanna chun an aidhm sin a bhaint amach iomchuí agus riachtanach;
- (j) ciallaíonn ‘comhlacht chomhionannais’ an comhlacht arna ainmniú nó na comhlachtaí arna n-ainmniú de bhun Airteagal 20 de Threoir 2006/54/CE, chun cóir chomhionann le haghaidh gach duine a chur chun cinn, anailís a dhéanamh uirthi, faireachán a dhéanamh uirthi agus tacú léi gan idirdhealú ar fhorais inscne;
- (k) ciallaíonn ‘[...] **comhlacht rialúcháin**’ an comhlacht nó na comhlachtaí [...] **atá freagrach**[...], i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus/nó leis an gcleachtas náisiúnta, as feidhmeanna rialaithe agus/nó cigireachta [...] i ndáil le hábhair pá chomhionann. I gcás inarb infheidhme, féadfaidh comhpháirtithe sóisialta na feidhmeanna sin a chomhlíonadh;
- (l)(nua)** ciallaíonn ‘ionadaithe na n-oibríthe’ ionadaí na n-oibríthe i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus/nó leis an gcleachtas náisiúnta;
- (m)(nua)** ciallaíonn ‘fostóir micrimhéide’ fostóir a fhostaíonn níos lú ná deichniúr;
- (n)(nua)** ciallaíonn ‘fostóir beagmhéide’ fostóir a fhostaíonn ar a laghad deichniúr agus níos lú ná 50 duine;

2. Chun críocha na Treorach seo, is ionann idirdhealú agus an méid seo a leanas:
- (a) ciapadh agus gnéaschiapadh, de réir bhrí Airteagal 2(2) de Threoir 2006/54/CE, mar aon le haon chóir nach bhfuil chomh fabhrach sin atá bunaithe ar dhiúltú duine d'iompar den sórt sin nó ar ghéilleadh duine d'iompar den sórt sin, nuair a bhaineann ciapadh nó cóir den sórt sin le feidhmiú na gceart dá bhforáiltear sa Treoir seo nó gur toradh é ar fheidhmiú na gceart sin;
 - (b) treoir idirdhealú a dhéanamh in aghaidh daoine ar fhorais inscne;
 - (c) aon chóir is lú fabhar do bhean a bhaineann le saoire toirchis nó saoire mháithreachais de réir bhrí Threoir 92/85/CEE ón gComhairle²⁶;
 - (d)(nua) Aon chóir is lú fabhar d'oibrí bunaithe ar ghnéas [...] de réir bhrí Threoir (AE) 2019/1158 ón gComhairle²⁷;**
 - (e)(nua) [...] idirdhealú bunaithe ar theaghlaim d'inscne agus d'aon fhoras nó forais eile idirdhealaithe a chosnaítear faoi Threoir 2000/43/CE nó Treoir 2000/78/CE.**
3. **Níl oibleagáidí breise ar fhostóirí i mír 2(e) chun sonraí a bhailiú dá dtagraítear sa Treoir seo a bhaineann le forais chosanta idirdhealaithe eile seachas inscne.**

²⁶ Treoir 92/85/CEE ón gComhairle an 19 Deireadh Fómhair 1992 maidir le bearta a thabhairt isteach arb é is aidhm dóibh feabhsúcháin a chur ar aghaidh ag an obair i dtaca le sábháilteacht agus sláinte oibríthe toircheasacha agus oibríthe atá tar éis leanbh a shaolú nó atá i mbun beathú cíche (an deichiú Treoir ar leith de réir bhrí Airteagal 16(1) de Threoir 89/391/CEE) (IO L 348, 28.11.1992, lch. 1).

²⁷ **Treoir (AE) 2019/1158 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Meitheamh 2019 maidir le cothromaíocht oibre is saoil do thuismitheoirí agus do chúramóirí agus lena n-aisghairtear Treoir 2010/18/AE ón gComhairle (IO L 188, 12.7.2019, lch. 79–93)**

Obair chomhionann agus obair ar comhionann a luach

1. Déanfaidh Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú **go n-úsáideann** fostóirí **sásraí socraithe pá nó struchtúir phá [...]** chun a áirithiú go n-íoctar go cothrom mná agus fir as an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach.
2. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá **lena n-áirítear go gcuirtear** uirlisí **anailíseacha** nó modheolaíochtaí **ar fáil** chun **tacaíocht agus treoir a thabhairt d'fhostóirí** chun luach na hoibre **a mheasúnú agus í a chur i gcomparáid** leis na critéir a leagtar amach san Airteagal seo. Féadfaidh córais mheastóireachta atá neodrach i dtaobh inscne ar phoist agus córais rangaithe a bheith san áireamh sna huirlisí nó sna modheolaíochtaí sin. **Féadfar an fhormaid le haghaidh uirlisí nó modheolaíochtaí den sórt sin a shocrú i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, le comhaontuithe cómhargála agus/nó leis an gcleachtas náisiúnta.**
3. [...] **Leis an sásra socraithe pá nó na struchtúir phá, féadfar a mheas an bhfuil oibríthe i gcásanna inchomparáide maidir le luach na hoibre, ar bhonn critéir oibiachtúla inscne-neodracha, nach mbeidh bunaithe, cibé acu go díreach nó go hindíreach, ar ghnéas an oibríthe. Áireofar sna critéir oibiachtúla sin scileanna, iarracht, freagracht agus dálaí oibre, agus, más iomchuí, aon tosca eile atá ábhartha [...] don phost sonrath [...]. Cuirfear na critéir sin i bhfeidhm freisin ar bhealach oibiachtúil inscne-neodrach.**
- 3a(nua) **Agus an dlí náisiúnta, comhaontuithe comhchoiteanna agus/nó cleachtas náisiúnta á gcur san áireamh, féadfaidh na Ballstáit a chur de chúram ar na comhpháirtithe sóisialta na bearta dá dtagraítear i mír 1 go mír 3 a dhéanamh, nó na bearta is gá a dhéanamh i gcomhar leis na comhpháirtithe sóisialta, ar choinníoll go gcomhlíonfar na hoibleagáidí faoin Airteagal seo go leordhóthanach i gcónaí.**
4. [...]
5. I gcás ina n-úsáidtear córas meastóireachta agus córas rangaithe ar phoist chun pá a chinneadh, beidh sé bunaithe ar na critéir **oibiachtúla inscne-neodracha** chéanna [...] agus tarraingeofar suas é chun aon idirdhealú **díreach nó indíreach** ar bhonn inscne a eisiáimh.

CAIBIDIL II

Trédhearcacht pá

Airteagal 5

Trédhearcacht pá roimh fhostú

1. Beidh sé de cheart ag iarratasóirí ar fhostaíocht faisnéis a fháil ón bhfostóir ionchasach maidir le pá tosaigh [...] nó maidir lena raon, bunaithe ar chritéir oibiachtúla atá neodrach i dtaobh inscne, atá le sannadh don phost lena mbaineann. Cuirfear an fhaisnéis sin **ar fáil luath go leor roimh ré**, i bhfógra folúntais a fhoilseofar **roimh an agallamh, nó in aon chás sula dtabharfar an Conradh fostaíochta i gcrích**.
2. Ní fhiafróidh fostóir [...] d'iarratasóirí faoina stair phá le linn a gcaidrimh fostaíochta roimhe sin.

Airteagal 6

Trédhearcacht an bheartais maidir le socrú pá agus dul chun cinn pá

1. Tabharfaidh an fostóir rochtain éasca dá oibrithe ar na critéir a úsáidtear chun **pá**, leibhéal phá agus, i gcás inarb infheidhme, dul chun cinn **pá** d'oibrithe a chinneadh. Beidh na critéir sin **oibiachtúil agus** neodrach i dtaobh inscne.
- 2.(nua) **Féadfaidh na Ballstáit micrifhiontair agus fostóirí beaga a dhíolmhú ón oibleagáid a bhaineann leis an dul chun cinn pá faoi mhír 1.**

Ceart chun faisnéise

1. Beidh sé de cheart ag oibrithe faisnéis [...] a **iarraidh agus a fháil i scríbhinn** maidir lena leibhéal pá aonair agus maidir leis na meánleibhéil phá, arna miondealú de réir inscne, do chatagóirí oibrithe a dhéanann an obair chéanna leo nó obair ar comhionann a luach, i gcomhréir le mír **1a agus mír 3**.
- 1a.(new) Beidh an deis ag oibrithe an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1 a iarraidh agus a fháil trína n-ionadaithe, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus/nó leis an gcleachtas náisiúnta. Féadfaidh comhlacht comhionannais an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1 a iarraidh agus a fháil freisin, arna iarraidh sin d'oibrí, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus/nó leis an gcleachtas náisiúnta.**
2. Cuirfidh fostóirí gach oibrí ar an eolas, ar bhonn bliantúil, faoina gceart an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1 a fháil.
- 2a.(nua) De mhaolú ar mhír 2, cuirfidh micreafhostóirí agus fostóirí beagmhéide gach oibrí ar an eolas faoin gceart atá acu an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1 a fháil gach dhá bhliain.**
3. Cuirfidh fostóirí an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1 ar fáil laistigh de thréimhse réasúnta ama arna iarraidh sin ag oibrí. Cuirfear an fhaisnéis ar fáil i bhformáidí inrochtana d'oibrithe faoi mhíchumas arna iarraidh sin dóibh.
4. [...]
5. Ní chuirfear cosc ar oibrithe a bpá a nochtadh chun críoch phrionsabal an phá chomhionainn a chur i bhfeidhm [...].

6. Féadfaidh fostóirí a cheangal ar aon oibrithe [...] a bhfuil faisnéis **eile** faighte acu **seachas faisnéis a bhaineann lena bpá nó a leibhéal pá féin** de bhun an Airteagail seo, nach n-úsáidfídh siad an fhaisnéis sin chun aon chríche eile ach amháin chun **an** ceart chun pá chomhionann a chosaint [...].

Airteagal 8

Tuairisciú ar an mbearna phá idir oibrithe baineanna agus oibrithe fireanna

1. Cuirfidh fostóirí a bhfuil 250 oibrí ar a laghad acu an fhaisnéis seo a leanas ar fáil **go bliantiúil** maidir lena n-eagraíocht, i gcomhréir le mír 2 [...] agus mír 5:
- (a) an bhearna phá idir gach oibrí baineann agus fireann;
 - (b) an bhearna phá idir gach oibrí baineann agus fireann i gcomhpháirteanna comhlántacha nó athraitheacha;
 - (c) an bhearna airmheánach phá idir gach oibrí baineann agus fireann;
 - (d) an bhearna airmheánach phá idir gach oibrí baineann agus fireann i gcomhpháirteanna comhlántacha nó athraitheacha;
 - (e) cion na n-oibrithe baineanna agus fireanna a fhaigheann comhpháirteanna comhlántacha nó athraitheacha;
 - (f) cion na n-oibrithe baineanna agus fireanna i ngach banda pá ceathairíleach;
 - (g) an bhearna phá idir oibrithe baineanna agus fireanna de réir catagóirí oibrithe agus iad miondealaithe de réir gnáththuarastail bunaidh agus de réir comhpháirteanna comhlántacha nó athraitheacha.

1a.(nua) Is é líon na foirne an critéar atá le cur i bhfeidhm chun a chinneadh an bhfuil fostóir faoi réir tuairisciú pá agus measúnú comhpháirteach ar phá.

2. Dearbhóidh lucht bainistíochta an fhostóra go bhfuil an fhaisnéis cruinn.

3. **Déanfar an fhaisnéis dá dtagraítear i bpointe (a) go pointe (g) de mhír 1 a chur in iúl don údarás atá i gceannas ar shonraí den sórt sin a thiomsú agus a fhoilsiú de bhun Airteagal 26, mír 3, pointe (c). Féadfaidh an fostóir an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1, pointí (a) go (f), a fhoilsiú ar a shuíomh gréasáin nó cuirfidh sé ar fáil don phobal í ar shlí eile.**
4. Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh an fhaisnéis a leagtar amach i mír 1, pointí (a) go (f) a thiomsú iad féin, ar bhonn sonraí riaracháin amhail sonraí a chuirfidh fostóirí ar fáil do na húdaráis chánach nó do na húdaráis slándála sóisialta. Cuirfear an fhaisnéis sin ar fáil go poiblí i gcomhréir le **hAirteagal 26, mír 3, pointe (c)**.
5. Cuirfidh an fostóir an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1, pointe (g), ar fáil do na hoibrithe uile agus dá n-ionadaithe [...]. Cuirfidh **an fostóir an fhaisnéis** ar fáil don **chomhlacht rialúcháin** agus don chomhlacht comhionannais arna iarraidh sin dóibh. Déanfar an fhaisnéis ó na ceithre bliana roimhe sin, má tá sí ar fáil, a chur ar fáil freisin arna iarraidh sin.
6. [...]
7. [...]Tabharfaidh an fostóir **freagra ar [...] iarrataí ó oibrithe, n-ionadaithe agus ón gcomhlacht rialaithe** ar shoiléirithe breise agus ar mhionsonraí maidir le haon cheann de na sonraí a cuireadh ar fáil, lena n-áirítear mínithe maidir le haon difríochtaí pá idir na hinscní. **Féadfaidh an comhlacht comhionannais soiléiriú den sórt sin a iarraidh freisin arna iarraidh sin d'oibrí.** Tabharfaidh an fostóir **freagra** laistigh de thréimhse ama réasúnta trí fhreagra réasúnaithe a sholáthar. I gcás nach bhfuil údar maith le difríochtaí pá idir na hinscní de bharr tosca atá oibiachtúil agus neodrach i dtaobh inscne, réiteoidh an fostóir an cás i ndlúthchomhar le hionadaithe na n-oibrithe, **leis an gcomhlacht rialúcháin** agus/nó leis an gcomhlacht comhionannais.

Measúnú comhpháirteach ar phá

1. Déanfaidh na Ballstáit bearta iomchuí chun a áirithiú go ndéanfaidh fostóirí a bhfuil ar a laghad 250 oibrí acu, i gcomhar le hionadaithe a n-oibrithe, measúnú comhpháirteach ar phá i gcás ina gcomhlíonfar na coinníollacha seo a leanas:
 - (a) go léiríonn an tuairisciú pá a rinneadh i gcomhréir le hAirteagal 8 go bhfuil difríocht 5 % ar a laghad sa mheánleibhéal pá idir oibrithe baineanna agus oibrithe fireanna in aon chatagóir oibrithe;
 - (b) nach bhfuil údar maith tugtha ag an bhfostóir le difríocht den sórt sin sa mheánleibhéal pá de réir cuspóra agus **critéir** atá neodrach i dtaobh inscne.

2. Déanfar an measúnú comhpháirteach ar phá **d'fhonn difríochtaí pá idir oibrithe baineanna agus oibrithe fireanna a shainaithint, a leigheas agus a chosc, difríochtaí nach féidir a dhlisteanú ar bhonn fachtóirí oibiachtúla agus inscne-neodracha agus áireofar ann an méid a leanas:**
 - (a) anailís ar chion na n-oibrithe baineanna agus fireanna i ngach catagóir oibrithe;
 - (b) faisnéis [...] ar mheánleibhéal phá na n-oibrithe baineanna agus na n-oibrithe fireanna agus ar chomhpháirteanna comhlántacha nó athraitheacha le haghaidh gach catagóir oibrithe;
 - (c) aon difríocht i leibhéal **meánphá** idir oibrithe baineanna agus oibrithe fireanna i ngach catagóir oibrithe a shainaithint;
 - (d) na cúiseanna atá le difríochtaí den sórt sin i leibhéal **meánphá** agus i réasúnaithe oibiachtúla atá neodrach i dtaobh inscne, más ann dóibh, mar atá leagtha síos i gcomhpháirt ag ionadaithe na n-oibrithe agus ag an bhfostóir;

- (e) bearta chun aghaidh a thabhairt ar dhifríochtaí den sórt sin mura bhfuil údar leo ar bhonn critéar oibiachtúil nó ar bhonn critéar atá neodrach i dtaobh inscne;
- (f) **meastóireacht [...] ar aon bhearta a rinneadh mar thoradh ar mheasúnuithe comhpháirteacha ar phá a rinneadh roimhe seo .**
3. Cuirfidh fostóirí na measúnuithe comhpháirteacha ar phá ar fáil d'oibrithe, d'ionadaithe na n-oibrithe **agus cuirfidh siad in iúl [...] iad don údarás atá i gceannas ar an measúnú comhpháirteach ar phá a bhailiú** de bhun Airteagal 26, mír 3, pointe (d). **Cuirfear an measúnú comhpháirteach ar phá ar fáil don chomhlacht comhionannais agus don chomhlacht rialúcháin arna iarraidh sin dóibh.**
4. [...] **Agus na bearta ón measúnú comhpháirteach ar phá á gcur chun feidhme acu,** déanfaidh fostóirí na **difríochtaí pá nach bhfuil údar leo** a leigheas, i ndlúthchomhar le hionadaithe na n-oibrithe, **agus an dlí náisiúnta agus/nó na cleachtais náisiúnta á gcur san áireamh. [...] D'fhéadfaí iarraidh ar an gcomhlacht rialúcháin** agus/nó ar an gcomhlacht comhionannais **a bheith rannpháirteach sa phróiseas.** Áireofar ar ghníomhaíocht den sórt sin bunú meastóireacht atá neodrach i dtaobh inscne ar phoist agus rangú chun a áirithiú go n-eisiafar aon idirdhealú pá díreach nó indíreach ar bhonn inscne.

Airteagal 10

Cosaint sonraí

1. Sa mhéid go mbaineann aon fhaisnéis a chuirtear ar fáil de bhun bearta arna ndéanamh faoi Airteagal 7, faoi Airteagal 8 agus faoi Airteagal 9 le próiseáil sonraí pearsanta, cuirfear ar fáil í i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/679.
2. Aon sonraí pearsanta **arna bpróiseáil [...]** de bhun Airteagal 7, 8 nó 9, ní úsáidfear iad chun aon chríche eile seachas chun prionsabal an phá chomhionannais [...].

3. Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh, i gcás ina nochtfaí faisnéis de bhun Airteagal 7, Airteagal 8 agus Airteagal 9 go nochtfaí, go díreach nó go hindíreach, pá comhoibreora inaitheanta, nach mbeidh rochtain ach ag ionadaithe na n-oibríthe, **ag an gcomhlacht rialúcháin** nó ag an gcomhlacht comhionannais ar an bhfaisnéis sin. Cuirfidh na hionadaithe nó an comhlacht comhionannais comhairle ar oibríthe maidir le héileamh a d'fhéadfaí a dhéanamh faoin Treoir seo gan leibhéal iarbhír pá na n-oibríthe aonair a dhéanann an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach a nochtadh. **Chun críocha faireacháin, de bhun [...] Airteagal 26, cuirfear an fhaisnéis ar fáil [...] gan srian.**

Airteagal 11

Idirphlé sóisialta

Gan dochar do neamhspleáchas na gcomhpháirtithe sóisialta agus i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus leis an gcleachtas náisiúnta, **glacfaidh** na Ballstáit **bearta leordhóthanacha chun rannpháirtíocht éifeachtach na gcomhpháirtithe sóisialta a áirithiú, trí phlé a dhéanamh ar** na cearta agus na hoibleagáidí faoin Treoir seo, **i gcás inarb infheidhme, [...] arna iarraidh sin dóibh.**

CAIBIDIL III

Leigheasanna agus forfheidhmiú

Airteagal 12

Ceartha a chosaint

Áiritheoidh na Ballstáit, tar éis dul ar iontaoibh idir-réitigh, go mbeidh nósanna imeachta breithiúnacha maidir le forfheidhmiú cearta agus oibleagáidí a bhaineann le prionsabal an phá chomhionainn [...] ar fáil do gach oibrí a mheasann go bhfuil éagóir déanta acu de bharr nár cuireadh i bhfeidhm prionsabal an phá chomhionainn [...]. Beidh na nósanna imeachta sin so-rochtana ag oibríthe agus acu siúd a ghníomhaíonn thar a gceann, fiú amháin nuair a bheidh deireadh leis an gcaidreamh saothair ina líomhnaítear gur tharla an t-idirdhealú.

Airteagal 13

Nósanna imeachta thar ceann oibríthe nó mar thaca leo

1. Áiritheoidh na Ballstáit go bhféadfaidh comhlachais, eagraíochtaí, comhlachtaí comhionannais agus ionadaithe oibríthe nó eintitis dhlíthiúla eile ag a bhfuil, i gcomhréir leis [...] an dlí náisiúnta, leas dlisteanach maidir le comhionannas idir fir agus mná a áirithiú, páirt a ghlacadh in aon nós imeachta **riaracháin nó** breithiúnach [...] chun [...] na cearta nó na hoibleagáidí a bhaineann le prionsabal an phá chomhionainn [...] a fhorfheidhmiú. Féadfaidh siad gníomhú thar ceann oibrí nó tacú le hoibrí ar íospartach **líomhnaithe** é de shárú aon chirt nó oibleagáide a bhaineann le prionsabal an phá chomhionainn [...], le formheas an oibrí.
2. Beidh sé de cheart freisin ag comhlachtaí comhionannais agus ag ionadaithe na n-oibríthe gníomhú thar ceann roinnt oibríthe nó chun tacú leo, le formheas na n-oibríthe sin, **má fhoráiltear dó sin sa dlí náisiúnta.**

Airteagal 14

Ceart chun cúitimh

1. Maidir le haon oibrí a ndearnadh díobháil dó mar thoradh ar shárú aon chirt nó oibleagáide a bhaineann le prionsabal an phá chomhionann [...] áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh sé de cheart aige nó aici cúiteamh nó sásamh iomlán a éileamh agus é a fháil, mar a chinnfidh an Ballstát, as an díobháil sin.
2. Áiritheofar leis an gcúiteamh nó leis an sásamh dá dtagraítear i mír 1 go mbeidh cúiteamh **nó leorghníomh réadach agus éifeachtach ann de réir mar a chinneann na Ballstáit** i leith an chailleanais agus an damáiste a rinneadh, ar bhealach athchomhairleach agus i gcomhréir leis an damáiste a fulaingíodh.
3. Cuirfidh an cúiteamh **nó an leorghníomh** an t-oibrí a d'fhulaing díobháil sa phost ina mbeadh an duine sin murach go ndearnadh idirdhealú air nó uirthi ar bhonn inscne nó murar sáraíodh aon cheann de na cearta nó de na hoibleagáidí a bhaineann le pá comhionann idir fir agus mná as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach. **Áiritheoidh na Ballstáit go n-áireofar leis an gcúiteamh nó leis an leorghníomh** aisghabháil iomlán ar phá aisghníomhach agus bónais lena mbaineann nó íocaíochtaí comhchineálacha, cúiteamh as deiseanna a cailleadh agus as dochar morálta **chomh maith le [...]** hús ar riaráistí.
4. Ní fhéadfar an cúiteamh nó sásamh a shrianadh trí uasteorainn a shocrú roimhe sin.

Airteagal 15

Leigheasanna eile

Áiritheoidh na Ballstáit go bhféadfaidh na cúirteanna nó na húdaráis inniúla eile, **i gcás sárú ar chearta nó oibleagáidí a bhaineann le prionsabal an phá chomhionann [...], i gcomhréir leis na rialacha náisiúnta**, na nithe seo a leanas **a eisiúint**, arna iarraidh sin don éilitheoir agus ar chostas an chosantóra:

- (a) [...] ordú [...] chun **deireadh a chur** leis an sárú;
- (b) [...] ordú[...] chun bearta a dhéanamh [...] chun [...] **na** cearta nó na hoibleagáidí a bhaineann le prionsabal an phá chomhionann a chomhlíonadh [...].

Beidh neamhchomhlíonadh aon cheann de na horduithe sin, i gcás inarb iomchuí, faoi réir íocaíochta pionósáí athfhillteacha, d'fhonn comhlíonadh **an ordaithe** a áirithiú.

Airteagal 16

Aistriú an dualgas cruthúnais

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta iomchuí, i gcomhréir lena gcórais náisiúnta bhreithiúnacha, maidir le hoibrithe a mheasann go ndearnadh éagóir orthu toisc nár cuireadh prionsabal an phá chomhionann i bhfeidhm ina leith, chun a áirithiú go ndéanfaidh siad fíorais as a bhféadfar a thiomhdiú go ndearnadh idirdhealú díreach nó indíreach astu a shuíomh os comhair cúirte nó údarás inniúil eile, is faoin gcosantóir a bheidh sé a chruthú nach ndearnadh aon idirdhealú díreach nó indíreach i dtaca le pá.
2. In imeachtaí [...] **breithiúnacha i ndáil le hidirdhealú [...] líomhnaithe pá**, i gcás **nár chuir an fostóir oibleagáidí trédhearcachta pá chun feidhme mar** a leagtar amach iad in Airteagail 5 go 9 den Treoir seo **ar bhealach follasach faillitheach**, áiritheoidh na Ballstáit gur faoin bhfostóir a bheidh sé a chruthú nach ndearnadh idirdhealú den chineál sin.
3. [...]
4. Ní chuirtear cosc leis an Treoir seo ar na Ballstáit rialacha fianaiseacha a thabhairt isteach atá níos fabhraí don éilitheoir in imeachtaí a thionscnaítear chun aon cheann de na cearta nó oibleagáidí a bhaineann le pá comhionann idir fir agus mná as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach a fhorfheidhmiú.
5. Ní gá do na Ballstáit mír 1 a chur i bhfeidhm maidir le nósanna imeachta ina bhfuil sé faoin gcúirt nó faoin gcomhlacht inniúil fíorais an cháis a imscrúdú.
6. Ní bheidh feidhm ag an Airteagal seo maidir le nósanna imeachta coiriúla, ach amháin mura bhforáiltear a mhalairt leis an dlí náisiúnta.

Airteagal 16a (nua)

Cruthúnas maidir le hobair chomhionann nó obair ar comhionann a luach

1. **Agus measúnú á dhéanamh an obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach í an obair atá á déanamh ag oibrithe bainearna agus fireanna, ní bheidh an measúnú chun cinneadh an bhfuil oibrithe i staid inchomparáide teoranta do chásanna ina n-oibríonn oibrithe bainearna agus oibrithe fireanna don fhostóir céanna ach leathnófar é go dtí aon fhoinsé amháin lena mbunófar na coinníollacha pá. Is ann d'aon fhoinsé amháin i gcás ina sonraítear gach gné den phá atá ábhartha chun comparáid a dhéanamh idir oibrithe.**
2. **Ní bheidh an measúnú i dtaobh an bhfuil oibrithe i staid inchomparáide teoranta ach oiread d'oibrithe a fhostaíodh an tráth céanna agus a fostaíodh an t-oibrí lena mbaineann.**
3. **I gcás nach féidir fíor-chomparadóir a bhunú, ceadófar aon fhianaise eile a úsáid chun idirdhealú líomhnaithe pá a chruthú, lena n-áirítear staidreamh nó comparáid leis an gcaoi a gcaithfí le hoibrí i gcás inchomparáide.**

Airteagal 17

Rochtain ar fhianaise

1. In imeachtaí a bhaineann le héileamh maidir le **pá comhionann** [...] áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh na cúirteanna náisiúnta nó na húdaráis inniúla in ann a ordú don chosantóir aon fhianaise ábhartha atá faoina rialú a nochtadh, **i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus leis an gcleachtas náisiúnta.**
2. Áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh an chumhacht ag cúirteanna náisiúnta **nó údaráis inniúla** nochtadh fianaise ina bhfuil faisnéis rúnda a ordú i gcás ina measfaidh siad gurb ábhartha déanamh amhail don éileamh **ar phá comhionann**. Áiríteoidh siad, agus nochtadh na faisnéise sin á ordú acu, go mbeidh bearta éifeachtacha ar fáil do chúirteanna náisiúnta chun an fhaisnéis sin a chosaint, **i gcomhréir le rialacha náisiúnta nós imeachta.**
3. [...]

Airteagal 18

Tréimhsí teorann

1. **Áiritheoidh** na Ballstáit go mbeidh **feidhm** ag na rialacha maidir le tréimhsí teorann chun éilimh ar phá comhionann idir fir agus mná as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach a thionscnamh. Cinnfear leis na rialacha sin an uair a chuirfear tús leis an tréimhse teorann, fad na tréimhse agus na himthosca faoina mbrisfear isteach uirthi nó faoina gcuirfear ar fionraí í, **agus á chur san áireamh nach dtosóidh na tréimhsí teorann sula mbeidh an t-éilitheoir ar an eolas, nó sula mbeifear ag súil leis go mbeidh sé ar an eolas, faoin sárú. Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh nach gcuirfear tús leis an tréimhse theorann sula gcuirfear deireadh leis an gconradh fostaíochta. Leagfar síos tréimhse nach lú ná trí bliana ina leith.**
 2. [...]
 3. [...]
 4. **Áiritheoidh** na Ballstáit go gcuirfear tréimhse theorann ar fionraí nó, ag brath ar an dlí náisiúnta, go gcuirfear isteach ar thréimhse theorann, a luaithe a dhéanann éilitheoir gníomhaíocht trí éileamh a thaisceadh **roimh an gcúirt** nó tríd an bhfostóir a chur ar an eolas faoin éileamh **go díreach nó trí ionadaithe oibrithe, tríd an gcomhlacht rialúcháin** nó tríd an gcomhlacht comhionannais.
- 5.(nua) San Airteagal seo leagtar síos rialacha aonfhoirmeacha maidir le tréimhsí teorann agus ní thugtar aghaidh ann ar cheist na rialacha maidir le dul in éag éileamh.**

Airteagal 19

Costais dhlíthiúla agus bhreithiúnacha

[...] **Áiritheoidh na Ballstáit i gcásanna ina n-éiríonn le cosantóir [...]** in éileamh ar idirdhealú pá, is chun tairbhe na cúirte go bhféadfadh sí measúnú a dhéanamh, de réir an dlí náisiúnta, an raibh forais réasúnacha ag an éilitheoir a chaill a chás an t-éileamh sin a thabhairt os comhair na cúirte, agus a ordú nach gá don éilitheoir costas an cháis a sheasamh. [...]

Airteagal 20

Smachtbhannaí

1. Leagfaidh na Ballstáit síos na rialacha i ndáil leis na **smachtbhannaí éifeachtacha, comhréireacha agus athchomhairleacha** is infheidhme maidir le sáruithe **ar na cearta agus na hoibleagáidí a bhaineann le prionsabal an phá chomhionann** [...]. Déanfaidh na Ballstáit **gach beart is gá chun a áirithiú go gcuirfear chun feidhme iad agus**, gan mhoill, tabharfaidh siad fógra don Choimisiún faoi na rialacha sin agus na bearta sin agus faoi aon leasú ina dhiaidh sin a dhéanfaidh difear dóibh.
2. **Áiritheoidh na Ballstáit [...] go ráthófar leis na smachtbhannaí fíor-éifeacht dhíspreagthach do sáruithe ar na cearta agus ar na hoibleagáidí a bhaineann le prionsabal an phá chomhionann. Féadfar fineálacha a bheith san áireamh leo sin.**
3. **Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh feidhm ag smachtbhannaí** sonracha i gcás sáruithe leantacha ar na cearta agus ar na hoibleagáidí a bhaineann le pá comhionann idir fir agus mná [...].
4. Déanfaidh na Ballstáit na bearta uile is gá chun a áirithiú go ndéanfar na **smachtbhannaí** dá bhforáiltear a chur i bhfeidhm go héifeachtach sa chleachtas.

Airteagal 21

Cúrsaí pá comhionann i gconarthaí poiblí nó lamháltais

1. Áireofar sna bearta iomchuí a dhéanfaidh na Ballstáit i gcomhréir le hAirteagal 30(3) de Threoir 2014/23/AE, le hAirteagal 18(2) de Threoir 2014/24/AE agus le hAirteagal 36(2) de Threoir 2014/25/AE, bearta chun a áirithiú, i bhfeidhmiú conarthaí poiblí nó lamháltas, go gcomhlíonfaidh oibreoirí eacnamaíocha na hoibleagáidí a bhaineann le pá comhionann idir fir agus mná as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach.

2. Breithneoidh na Ballstáit ar údaráis chonarthaigh smachtbhannaí agus coinníollacha foirceanta a thabhairt isteach, de réir mar is iomchuí, chun comhlíonadh phrionsabal an phá chomhionann a áirithiú i bhfeidhmiú conarthaí poiblí agus lamháltas. I gcás ina ngníomhaíonn údaráis na mBallstát i gcomhréir le hAirteagal 38(7)(a) de Threoir 2014/23/AE, le hAirteagal 57(4)(a) de Threoir 2014/24/AE, nó le hAirteagal 80(1) de Threoir 2014/25/AE i gcomhar le hAirteagal 57(4)(a) de Threoir 2014/24/AE, féadfaidh na Ballstáit aon oibreoir eacnamaíoch a eisiamh nó a chur de cheangal orthu aon oibreoir eacnamaíoch a eisiamh ó rannpháirtíocht i nós imeachta soláthair phoiblí i gcás inar féidir leo a léiriú ar aon mhodh iomchuí go bhfuil sárú na n-oibleagáidí dá dtagraítear i mír 1, a bhaineann le mainneachtain oibleagáidí trédhearcachta pá a chomhlíonadh nó le bearna pá de níos mó ná 5 faoin gcéad in aon chatagóir oibríthe, bearna pá nach féidir leis an bhfostóir í a chosaint ar bhonn critéir oibiachtúla atá neodrach i dtaobh inscne. Tá sé seo gan dochar d'aon ceart nó oibleagáid eile a leagtar amach i dTreoir 2014/23/AE, i dTreoir 2014/24/AE nó i dTreoir 2014/25/AE.

Airteagal 22

An Íospairt agus an chosaint ar chóir is lú fabhar

1. Ní chaithfear le hoibríthe ná lena n-ionadaithe le níos lú fabhair ar an bhforas gur fheidhmigh siad a gcearta i ndáil le pá comhionann idir fir agus mná **nó gur thacaigh siad le duine eile chun cearta an duine sin a chosaint.**
2. Tabharfaidh na Ballstáit isteach ina gcórais náisiúnta dlí na bearta sin is gá chun oibríthe a chosaint, lena n-áirítear oibríthe ar ionadaithe iad [...] in aghaidh dífhostú nó cóireáil dhíobhálach eile ag an bhfostóir mar fhreagairt ar ghearán laistigh den ghnóthas nó ar aon imeachtaí dlíthiúla a bhfuil sé mar aidhm leo comhlíonadh aon cheart nó oibleagáid a bhaineann le pá comhionann idir fir agus mná a fhorfheidhmiú.

Airteagal 23

An gaol le Treoir 2006/54/CE

Beidh feidhm ag Caibidil III na Treorach seo maidir le himeachtaí i dtaca le haon cheart nó oibleagáid a bhaineann le prionsabal an phá chomhionann [...] a leagtar amach in Airteagal 4 de Threoir 2006/54/CE.

CAIBIDIL IV

Forálacha cothrománacha

Airteagal 24

Leibhéal na cosanta

1. Féadfaidh na Ballstáit forálacha a thabhairt isteach nó a choinneáil ar bun atá níos fabhraí ó thaobh na n-oibrithe de ná na forálacha a leagtar síos sa Treoir seo.
2. Ní bheidh cur chun feidhme na Treorach seo, in imthosca ar bith, ina fhoras chun leibhéal na cosanta a laghdú sna réimsí a chumhdaítear leis an Treoir seo. **Beidh an méid sin gan dochar do cheart na mBallstát agus na gcomhpháirtithe sóisialta socruithe reachtacha, rialála, comhchoiteanna nó conarthacha a leagan síos seachas iad siúd atá i bhfeidhm an [le cur isteach - dáta glactha na Treorach seo], ar choinníoll go gcomhlíontar na híoscheanglais a leagtar síos sa Treoir seo agus nach laghdaítear an leibhéal cosanta atá ann cheana.**

Airteagal 25

Comhlachtaí comhionannais

1. Gan dochar d'inniúlacht **an chomhlachta rialúcháin** nó comhlachtaí eile a fhorfheidhmíonn cearta oibrithe, lena n-áirítear na comhpháirtithe sóisialta, beidh comhlachtaí comhionannais náisiúnta arna mbunú i gcomhréir le Treoir 2006/54/CE inniúil maidir le hábhair a thagann faoi raon feidhme na Treorach seo.

2. Déanfaidh na Ballstáit bearta gníomhacha chun dlúthchomhar agus dlúthchomhordú **a chur chun cinn** idir na [...] comhlachtaí comhionannais agus [...] comhlachtaí **rialúcháin [...] i ndáil le saincheisteanna a bhaineann le prionsabal an phá chomhionainn.**
3. Cuirfidh na Ballstáit na hacmhainní leordhóthanacha is gá ar fáil do chomhlachtaí comhionannais chun a gcuid dualgas a chomhlíonadh go héifeachtach maidir le hurramú an chirt chun pá comhionann idir fir agus mná as an obair chéanna nó obair ar comhionann a luach. [...]

Airteagal 26

Faireachán agus múscailt feasachta

1. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar faireachán **agus tacaíocht chomhsheasmhach** agus chomhordaithe ar chur chun feidhme phrionsabal an phá chomhionainn [...] agus ar fhorfheidhmiú na leigheasanna uile atá ar fáil.
2. [...]
3. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar [...] na cúraimí **seo a leanas**:
 - (a) feasacht **a mhúscailt** i measc gnóthas poiblí agus príobháideach agus i measc eagraíochtaí poiblí agus príobháideacha, comhpháirtithe sóisialta agus an pobal i gcoitinne chun prionsabal an phá chomhionainn agus an ceart chun trédhearcachta pá a chur chun cinn;
 - (b) **anailís a dhéanamh ar** na cúiseanna atá leis an mbearna phá idir na hinscní agus uirlisí a cheapadh chun cuidiú le [...] measúnú a dhéanamh ar neamhionannais phá;
 - (c) sonraí a fhaightear ó fhostóirí de bhun Airteagal 8 a bhailiú **agus na sonraí dá dtagraítear in Airteagal 8, mír 1, pointí (a) go (f) a fhoilsiú go pras ar bhealach a bheidh éasca, inrochtana agus soláimhsithe don úsáideoir, lena bhféadfar comparáid a dhéanamh idir fhostóirí, earnálacha agus réigiúin sa Bhallstát lena mbaineann. Beidh rochtain ar fhaisnéis ó na ceithre bliana roimhe sin freisin, má tá sí ar fáil;**

- (d) na tuarascálacha maidir le measúnú comhpháirteach ar phá a bhailiú de bhun Airteagal 9(3);
- (e) sonraí a chomhiomlánú maidir le líon agus cineálacha na n-éileamh faoi idirdhealú pá a thionscnaítear os comhair na gcúirteanna agus maidir le gearáin a chuirtear os comhair na n-údarás poiblí inniúil, lena n-áirítear comhlachtaí comhionannais.

4. [...] **Gach dhá bhliain, in aon aighneacht amháin**, cuirfidh na Ballstáit na sonraí dá dtagraítear i mír 3, pointí (c), (d), agus (e) ar fáil go bliantúil don Choimisiún.

Airteagal 27

Cómhargáil agus gníomhaíocht chomhchoiteann

1. Ar an gcaoi chéanna, níor cheart go ndéanfaidh an Treoir seo difear don cheart dul i mbun caibidlíochta, comhaontuithe comhchoiteanna a thabhairt i gcrích agus a fhorfheidhmiú agus gníomhaíocht chomhchoiteann a ghlacadh i gcomhréir leis an dlí náisiúnta nó cleachtas.
- 2.(nua) **I gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus leis an gcleachtas náisiúnta, féadfaidh na Ballstáit ceadú do na comhpháirtithe sóisialta comhaontuithe comhchoiteanna a choimeád, a chaibidil, a thabhairt i gcrích agus a fhorfheidhmiú lena mbunaítear socruithe maidir le trédhearcacht pá, ar choinníoll go ndéanfar na torthaí arna lorg faoin Treoir seo i gcónaí a áirithiú.**

Airteagal 28

Staidreamh

Cuirfidh na Ballstáit ar fáil don Choimisiún (Eurostat) **ar bhonn bliantúil sonraí náisiúnta atá cothrom le dáta chun** an bhearna phá idir na hinscní, [...] **i bhfoirm nach bhfuil coigeartaithe, a ríomh [...]**. Déanfar miondealú ar na staitisticí sin de réir inscne, earnála eacnamaíche, ama oibre (lánaimseartha/páirtaimseartha), rialaithe eacnamaíoch (úinéireacht phoiblí/príobháideach) agus de réir aoise agus déanfar iad a ríomh ar bhonn bliantúil.

Ní dhéanfar na chéad sonraí bliantúla ar phá inscne a tharchur roimh an 31 Eanáir 2028 do bhliain tagartha 2026.

Airteagal 29

Scaipeadh faisnéise

Déanfaidh na Ballstáit bearta gníomhacha chun a áirithiú go ndéanfar na forálacha a ghlacfaidh siad de bhun na Treorach seo, mar aon leis na forálacha ábhartha atá i bhfeidhm cheana féin, a thabhairt ar aird do na daoine lena mbaineann ar fud a gcríche ar gach bealach iomchuí.

Airteagal 30

Cur chun feidhme

Féadfaidh na Ballstáit cur chun feidhme na Treorach seo a chur ar chúram na gcomhpháirtithe sóisialta, **i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus/nó leis an gcleachtas náisiúnta i dtaca le ról na gcomhpháirtithe sóisialta**, ar choinníoll go ndéanfaidh na Ballstáit gach beart is gá chun a áirithiú go ndéanfar na torthaí arna lorg faoin Treoir seo a ráthú i gcónaí.

Airteagal 31

Trasú

1. Na forálacha reachtaíochta, rialúcháin agus riaracháin is gá chun an Treoir seo a chomhlíonadh, déanfaidh na Ballstáit iad a thabhairt i bhfeidhm faoi [**trí bliana** tar éis theacht i bhfeidhm na Treorach]. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoi sin láithreach.
2. Agus an Coimisiún á chur ar an eolas, cuirfidh na Ballstáit achoimre ar thorthaí a measúnaithe ar thionchar a ngníomh trasuite ar **mhicrifhiontair**, fiontair bheaga agus mheánmhéide agus tagairt don áit ina bhfoilsítear an measúnú sin ag gabháil leis freisin.
3. Nuair a ghlacfaidh na Ballstáit na forálacha sin, beidh tagairt iontu don Treoir seo nó beidh tagairt den sórt sin ag gabháil leo tráth a bhfoilsithe oifigiúil. Leagfaidh na Ballstáit síos an bealach a ndéanfar tagairtí den sórt sin.

Airteagal 32

Tuairisciú agus athbhreithniú

1. Faoi [*ocht mbliana tar éis theacht i bhfeidhm na Treorach*], cuirfidh na Ballstáit an fhaisnéis ar fad maidir leis an gcaoi ar cuireadh an Treoir seo i bhfeidhm agus an tionchar a bhí aici sa chleachtas in iúl don Choimisiún.
2. Ar bhonn na faisnéise a chuirfidh na Ballstáit ar fáil, cuirfidh an Coimisiún tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle maidir le cur chun feidhme na Treorach seo agus molfaidh sé, i gcás inarb iomchuí, leasuithe reachtacha.

Airteagal 33

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Treoir i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a foilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Airteagal 34

Seolaithe

Dírítear an Treoir seo chuig na Ballstáit.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa

Thar ceann na Comhairle

An tUachtarán

An tUachtarán